

Lokalna razvojna strategija LAG-a Strossmayer za razdoblje 2023. – 2027.

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Podmjera 19.1. „Pripremna pomoć“ – provedba tipa operacije
19.1.1. » Pripremna pomoć“

LAG STROSSMAYER

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.
Udio sufinanciranja: 90% EU, 10% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Sadržaj

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS

1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a	1
1.1.1. Područje LAG-a	1
Slika 1. Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u	2
Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske	3
Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u	4
1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a	5
1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a	6
1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština	6
Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a	7
1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a	10
Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a	11
Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a	12
1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a	15
Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a	16
1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a	17
Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a	18
1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a	19
Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja	21
Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	22
Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	23
Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	24
Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a	24
Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a	25
Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a	26
Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a	27
Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a	28
Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a	29
Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a	31
1.3. Demografske značajke LAG područja	32
Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a	33
Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a	34
2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.	36
Tablica 19: Rezultati provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata	36

3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS	38
3.1. Opis partnerstva	38
Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a).....	39
Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS	39
Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju	39
3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS	40
Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS.....	40
4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA	41
4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize	41
Tablica 24: SWOT analiza LAG-a	41
5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS	44
5.1. Prikaz potreba LAG područja	44
Tablica 25: Potrebe LAG područja	44
5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS.....	46
Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS.....	46
5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje.....	48
Tablica 27: Intervencije u LRS.....	48
Tablica 28: Projekti suradnje	49
Tablica 29: Opis intervencija	50
5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima	59
5.5. Usklađenost LRS sa ZPP	60
Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP	60
6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS.....	63
6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS.....	63
Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS.....	64
6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS	64
Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP	65
7. FINACIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS	66
7.1. Finacijski plan provedbe LRS	66
Tablica 33: Finacijski plan provedbe LRS	67
7.2. Akcijski plan provedbe LRS	68
Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS.....	69
8. PRILOZI	70
8.1. Popis naselja	70

1. OPIS PODRUČJA KOJE OBUHVAĆA LRS

1.1. Osnovne zemljopisne značajke područja LAG-a

1.1.1. Područje LAG-a

LAG Strossmayer obuhvaća područje 8 jedinica lokalne samouprave: Grad Đakovo te općine Drenje, Levanjska Varoš, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Trnava i Viškovci. Sve jedinice lokalne samouprave (JLS) administrativno pripadaju Osječko-baranjskoj županiji. Ukupan broj naselja svih JLS u LAG-u jest 50. Teritorij LAG-a iznosi 740,42 km² što predstavlja 1,31% kopnenog teritorija Republike Hrvatske (RH) te 5,6% teritorija Osječko-baranjske županije. Udjeli površina pojedinih JLS-a u ukupnoj površini LAG-a iznose redom: Đakovo – 22,9%, Drenje – 14,3%, Levanjska Varoš – 16,7%, Satnica Đakovačka – 10,7%, Semeljci – 13,7%, Strizivojna – 4,9%, Trnava – 11%, Viškovci – 5,8%.

Prema Popisu stanovništva iz 2021., na području LAG-a živi 36.577 stanovnika, što iznosi 0,94% stanovnika RH, odnosno 14,18% stanovnika Županije. Broj kućanstava u svih 50 naselja LAG-a iznosi 12.629. Prosječna gustoća naseljenosti u LAG-u je 49,66 stanovnika po km², što je za 19,05% manje je od prosjeka RH, a za 12,79% manje od županijskog prosjeka s iznimkom Grada Đakova čija gustoća naseljenosti iznosi 69,39 stanovnika po km², što je za 6,26% veće od županijskog prosjeka.

LAG Strossmayer nalazi se u jugozapadnom dijelu Osječko-baranjske županije, na središnjem prostoru Istočne Hrvatske. Južna granica LAG-a Strossmayer je granica između Osječko-baranjske i Brodsko-posavske županije. Na sjeveru graniči s gradom Našice i općinama Podgorač, Punitovci, Gorjani, Vladislavci, Vuka i Šodolovci koje pripadaju Osječko-baranjskoj županiji. Na zapadu LAG Strossmayer graniči s Požeško-slavonskom županijom (općina Čaglin), a na istoku s Vukovarsko-srijemskom županijom (općina Stari Mikanovci). LAG-om Strossmayer prolazi dio koridora Vc koji predstavlja cestovnu poveznicu između Sjeverne, Srednje i Južne Europe (dionica Ploče-Sarajevo-Osijek-Budimpešta) povezujući Mađarsku, Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu s morskom lukom Ploče. Područjem LAG-a prolazi i željeznička pruga na X. paneuropskom koridoru (željeznička pruga MG2, pravac Zagreb-Novska-Vinkovci-Tovarnik-državna granica).

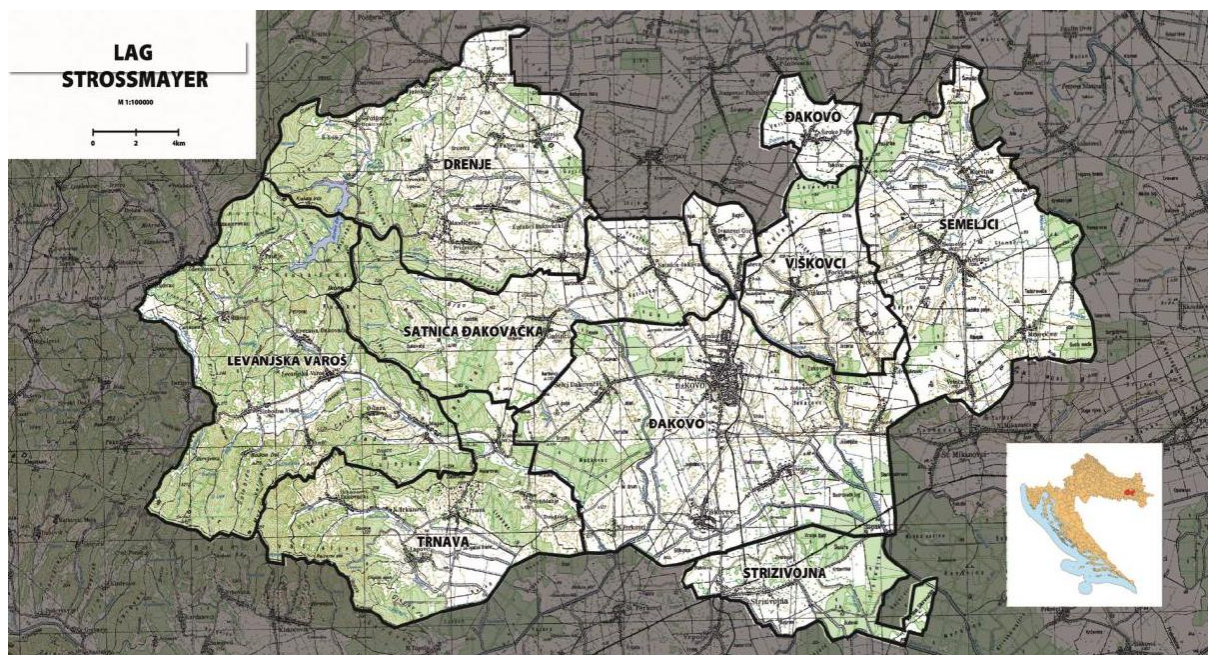
U odnosu na ostale LAG-ove, LAG Strossmayer na istoku graniči s LAG-om Bosutski niz, na zapadu s LAG-om Posavina, na sjeveru s LAG-om Karašica, a na jugu s LAG-om Slavonska ravnica.

Područje LAG-a pripada Panonskoj Hrvatskoj kao statističkoj regiji 2. razine (HR NUTS-2). Prema tipologiji OECD-a, LAG Strossmayer je „izrazito ruralno područje“ s prosječnom gustoćom naseljenosti manjom od 150 stanovnika po km².

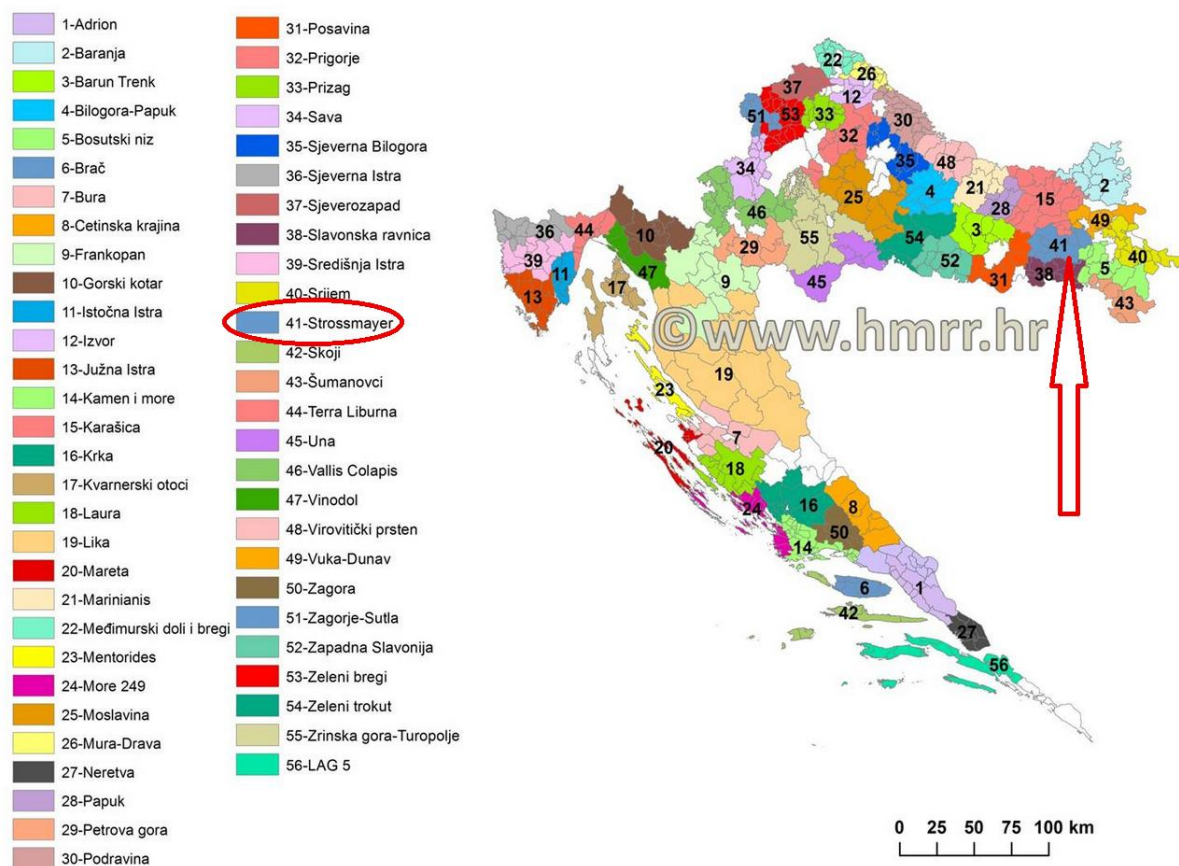
Sjedište LAG-a je u Đakovu, na adresi Ulica pape Ivana Pavla II 9, 31400 Đakovo.

Izvori: ARKOD; DZS, *Popis stanovništva, kućanstava i stanova, 2021.*; NN 125/2019 (20.12.2019.), *Nacionalna klasifikacija statističkih regija 2021. (HR NUTS 2021.)*; OECD, 2003. *Territorial indicators of socio economic patterns and dynamics DT/TDPC(2002)23.* (<http://oecd.org/dataoecd/42/16/15181756.doc>)

Slika 1. Karta LAG područja s vidljivim granicama JLS-ova u LAG-u

Slika 2: Karta položaja LAG-a na karti Republike Hrvatske

Tablica 1: Osnovni podaci o LAG-u

Osnovni statistički podaci o LAG-u						
Naziv JLS	Broj stanovnika u JLS	Naselja iz JLS u sastavu LAG-u	Broj stanovnika u naselju	Površina JLS km ²	Gustoća stanovnika u JLS (stan/km ²)	Broj kućanstava u JLS
Grad Đakovo	23.577	<i>Budrovci</i>	1.107	169,39 km ²	139,84	8.100
		<i>Đakovo</i>	16.875			
		<i>Đurđanci</i>	370			
		<i>Ivanovci Đakovački</i>	503			
		<i>Kuševac</i>	897			
		<i>Novi Perkovci</i>	180			
		<i>Piškorevci</i>	1.434			
		<i>Selci Đakovački</i>	1.412			
		<i>Široko Polje</i>	799			
Drenje	2.126	<i>12 naselja</i>	<i>v. Prilog 1.</i>	105,73 km ²	20,38	797
Levanjska Varoš	767	<i>11 naselja</i>	<i>v. Prilog 1.</i>	123,80 km ²	6,27	303
Satnica Đakovačka	1.775	<i>2 naselja</i>	<i>v. Prilog 1.</i>	79,08 km ²	22,64	605
Semeljci	3.558	<i>5 naselja</i>	<i>v. Prilog 1.</i>	101,36 km ²	35,21	1.205
Strizivojna	2.027	<i>2 naselja</i>	<i>v. Prilog 1.</i>	36,21 km ²	55,90	663
Trnava	1.251	<i>6 naselja</i>	<i>v. Prilog 1.</i>	81,47 km ²	15,49	451
Viškovci	1.496	<i>3 naselja</i>	<i>v. Prilog 1.</i>	43,38 km ²	34,67	505
Ukupno LAG	36.577	50		740,42 km²	49,66	12.629
Osobna iskaznica LAG-a						
OIB	17280713448					
Adresa sjedišta	Ulica pape Ivana Pavla II 9., 31400 Đakovo, Hrvatska					
Adresa podružnica	-					
Kontakt telefon	+385 (0)91 593 8756					
Kontakt e-mail	lagstrossmayer01@gmail.com					
Mrežna stranica	www.lag-strossmayer.hr					

Izvor: Državni zavod za statistiku – Popis stanovništva, kućanstava i stanova, 2021

1.1.2. Geomorfološke i klimatske karakteristike na području LAG-a

Područje LAG-a Strossmayer obuhvaća područje Đakovačkog ravnjaka („praporasti ravnjak“) koji se prostire prema istočnim granicama LAG-a, a zapadni dio LAG-a definiran je prigorskim reljefom istočnih obronaka Dilj Gore i jugoistočnih dijelova Krndije koja prelazi u dijelove Đakovačkog ravnjaka.

U nizinskom dijelu LAG-a prevladavaju nizine prosječne nadmorske visine od 86 - 115 m, dok se u prigorskom dijelu LAG-a nadmorske visine naselja kreću do 129 - 296 m n/m. Prostor Đakovačkog ravnjaka izgrađen je u cijelosti od prapora čije se debljine kreću od 15 - 24 m, na podlozi koju sačinjavaju pleistocenski (močvarni) i stariji neogenski sedimenti (lapori, pjesci, gline). Đakovački ravnjak ima trokutast oblik dužine 35 km, prosječno širok oko 15 km, s prosječnom visinom od 111 m, svojim položajem za 10-20 m nadvisuje okolne nizine. Đakovački ravnjak je tektonski blok omeđen rasjedima. Tekućice su na ovakvoj mladoj i nestabilnoj podlozi stvorile blaga i valovita površja. Najznačajnija među njima je kanal Jošava s pritocima, koji, kao i rubna Kašnica, otječe močvarnom dolinom prema Biđ-Bosutu.

Na prostoru LAG-a, na području Općine Drenje, prostire se vododjelnica Dravskog i Savskog sliva. Za melioracijski sustav odvodnje na dijelu dravskog sliva najznačajniji recipijent je rijeka Vuka s pripadajućim kanalima Koritnjak i Maksim kao melioracijski sustav odvodnje, dok su u Savskom slivu prisutni osnovni melioracijski kanali Kaznica i Blatna voda. Uređenjem korita Vuke u 19. st. zaustavljene su dotadašnje poplave, a nastankom prirodnih vegetacijskih pokrova nizinskih šuma, uslijed promjene izgleda krajobraza, postignuti su uvjeti za razvoj naselja, poljoprivrede i lokalnog gospodarstva. Ovakvi prirodni uvjeti zadržani su do danas u južnom dijelu Biđ-bosutske nizine sa šumsko-močvarnim krajobrazom.

Od Đakova i Satnice Đakovačke prema zapadu, LAG Strossmayer prelazi u prigorski reljef na obroncima istočne Dilj gore i jugoistočne Krndije. Kod sela Paučja, u Općini Levanjska Varoš, nalazi se izvorište rijeke Vuke (11. po veličini rijeka u Hrvatskoj) koja, nakon 112 kilometara svojeg vodotoka, utječe u Dunav usred Vukovara. Prirodna razdjelnica između ovih dijelova Dilj gore i Krndije je dolina Breznice. Reljefi diljskog prigorja prekrivena su diluvijalnim glinama i praporom u nižim dijelovima, dok se prisutnost starijih naboranih osnova pokazuje mjestimice u izdancima lapora, pješčenjaka i vapnenca. Od prijevoja Pake (231,0 m) prema prigorju Krndije sve su izraženiji prigorske osobitosti krndijskog pobrđa. Prigorski dio LAG-a bogat je hrastovim-bukovim-grabovim šumama, s manjim područjima pogodnim za poljoprivredu, za razliku od središnjeg i istočnog dijela LAG-a kojim dominira prostor Đakovačkog ravnjaka s prevladavajućim poljoprivrednim površinama.

Različitošću pedoloških cjelina nastala je pod utjecajem reljefa, a prisutne su: pleistocenske ilovače, holocenski ilovasti i pjeskoviti nanosi, holocenski glinasti i ilovasti sedimenti, holocenske gline i ilovače, zamočvareni les i holocenska glina. Iz pedoloških karti ovoga područja, vidljiva je kategorizacija većeg dijela poljoprivrednih površina kao umjereno ograničenih i ograničenih obradivih tala (P-2,P-3), te manjim dijelom u kategoriji obradivih tala (P-1), dok je u prigorskim dijelovima LAG-a prisutan i dio tala privremeno nepogodnih za obradu (N-1).

Izvor: *Lokalna razvojna strategija LAG-a Strossmayer za razdoblje od 2014. do 2020. godine. LAG Strossmayer, 2020.*

1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština na području LAG-a

1.1.3.1. Kulturno-povijesna baština

Na području LAG-a Strossmayer život se odvijao od oko 5.000 godina prije Krista (neolitik, sopotska kultura-materijalna ostavština stupnja Sopot 4.; i eneolitik). Arheološki lokaliteti iz prapovijesti nalaze se u neposrednoj okolini Đakova, što se može vidjeti u Arheološkoj zbirci (ROS-62) u Muzeju Đakovštine kojom su obuhvaćeni predmeti od mlađeg kamenog doba pa sve do razvijenog Srednjeg vijeka i predstavljaju značajnu antičku zbirku europskih razmjera. O antičkom razdoblju ovih prostora svjedoči i Numizmatička zbirka Muzeja Đakovštine (ROS-101; osnovana 1952.g.). Na području samog Đakova nalazi se i Arheološka zona grada s bogatim nalazima iz 9. stoljeća, a u posljednje vrijeme pronađeni su i artefakti o postojanju naselja na ovome mjestu i u 8. stoljeću, a koje se ovdje razvilo nakon propasti antičke Certisse. Na ovom prostoru, prema arheološkim nalazima, osnovano je naselje u 8. stoljeću, koje je do 11. stoljeća izraslo u značajno naselje ondašnjega doba, oko kojega se počelo razvijati jezgra Đakova. Godine 1239. godine, knez Koloman je poklonio čitavo područje grada Đakova bosanskom biskupu Ponsi za potrebe sjedišta biskupije. Državnu ergelu lipicanaca u Đakovu utemeljio biskup Mihael Keserić 1506. godine, premda je ergela vrlo vjerojatno postojala još i u vrijeme križarskih ratova. Na bogato nas srednjovjekovlje Đakova podsjeća i dio nadgrobne ploče biskupa Ivana de Zele, gotički spomenik iz 1408. godine, dok je samo kapelica ostala od srednjovjekovne katedrale, među kojom je sačuvan i dio srednjovjekovnih zidina između sadašnje katedrale i biskupskog dvora. Za turskih osvajanja, Đakovo je osvojeno 1536. godine te je, tadašnje „Jakovo“ imalo pašine dvore i nekoliko džamija, od kojih je sačuvana tek Ibrahim-pašina koja je pretvorena u katoličku crkvu Svih svetih 1692. godine. U Đakovu je za biskupa ustoličen Josip Juraj Strossmayer (Osijek, 1815. - Đakovo, 1905.) koji je ostavio najznačajniji kulturno-povijesni pečat na ovim prostorima. Najpoznatija je Katedrala Sv. Petra koja predstavlja kulturno dobro sakralne graditeljske baštine. Sagrađena je u neoromaničkom stilu, gradila se u razdoblju od 1866. do 1882. godine i reprezentativni je spomenik duhovne i kulturne baštine hrvatskog naroda u Slavoniji. Na području LAG-a Strossmayer nalazi se 47 zaštićenih kulturnih dobara, od toga 20 zaštićenih sakralnih objekata, 15 zaštićenih arheoloških nalazišta (antičkih i srednjovjekovnih) i 9 zaštićenih zbirki. Područje LAG-a obuhvaćeno je zaštitom 2 nematerijalne kulturne baštine – umijeće zlatoveza i umijeće šaranja pisanica opletom. Kulturno-povijesna zbirka Muzeja Đakovštine govori o gospodarskoj i obrtničkoj baštini srednjovjekovlja i to od 13. stoljeća do danas. Zaštićeno kulturno dobro je i Kompleks ergele Ivandvor u okviru koje je Državna ergela lipicanaca u Đakovu, a u kojoj se uzgoj arapskih konja može pratiti od 1506. godine, dok se uzgoj lipicanaca; pasmine nastale križanjem arapskih i andaluzijskih konja, može pratiti od 1806. godine. Kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro ističe se i „Velika (Lauf) staja“ na ergeli Ivandvor, kao reprezentativni primjer staje za uzgoj konja s prikazom razvoja konjogojstva na području LAG-a od početka 20. stoljeća i originalnim graditeljskim detaljima, zidana opekom, s podovima od opeke, drvenim stupovima, bravarskim oknima i stropnom konstrukcijom drvenih grednika s daskama.

Izvori: *Lokalna razvojna strategija LAG-a Strossmayer za razdoblje od 2014. do 2020. godine. LAG Strossmayer, 2020.*;

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>, preuzeto 18.03.2022.

Tablica 2: Zaštićena kulturno-povijesna baština na području LAG-a

JLS	Vrsta kulturnog dobra						
	Nepokretno kulturno dobro				Pokretno kulturno dobro		Nematerijalno kulturno dobro
	Pojedinačno	Kulturno-povijesna cjelina	Kulturni krajolik	Arheologija	Pojedinačno	Zbirka	
Grad Đakovo	Z-3869 Zgrada Muzeja Đakovštine <i>Đakovo</i>	Z-2260 Kulturno-povijesna cjelina grada Đakova <i>Đakovo</i>		Z-3746 Arheološko nalazište "Blato" <i>Budrovci</i>		Muzej Đakovštine-Arheološka zbirka	
	Z-6548 Kompleks Ergele Ivandvor <i>Đakovo</i>	Z-4243 Židovsko groblje ŽFT <i>Đakovo</i>		Z-3810 Arheološko nalazište Sumbelija <i>Budrovci</i>		Muzej Đakovštine-Etnografska zbirka	
	Z-6741 Velika (Lauf) staja na ergeli Ivandvor <i>Đakovo</i>			Z-3811 Arheološko nalazište "Štrbinci" <i>Budrovci</i>		Muzej Đakovštine-Kulturno-povijesna zbirka	
	Z-2531 Spomenik Ive Lole Ribara <i>Đakovo</i>			Z-6748 Arheološko nalazište Plugarić i Crnilovac <i>Budrovci</i>		Muzej Đakovštine-muzejska građa	
	Z-3872 Samostanska zgrada časniha sestara sv. Križa s crkvom sv. Križa (nova samostanska zgrada) <i>Đakovo</i>			Z-3371 Arheološka zona grada <i>Đakovo</i>		Muzej Đakovštine-Zbirka predmeta i dokumenata iz NOB	
	Z-3873 Samostanska zgrada časniha sestara sv. Križa s crkvom sv. Križa (stara samostanska zgrada) <i>Đakovo</i>			Z-6736 Arheološko nalazište Grabrovac - Štrosmajerovac <i>Đakovo</i>		Spomen muzej Josipa Jurja Strossmayera-muzejska građa	

	Z-1640 Bogoslovno sjemenište <i>Đakovo</i>			Z-4961 Arheološko nalazište Ivandvor <i>Đakovo</i>		Zbirka skulptura Dijecezansk og muzeja	
	Z-1638 Biskupski dvor <i>Đakovo</i>			Z-7358 Arheološko nalazište "Pajtenica" <i>Selci</i> <i>Đakovački</i>		Zbirka slika Dijecezansk og muzeja	
	Z-1641 Katedrala sv. Petra <i>Đakovo</i>			Z-6911 Arheološko nalazište Kaznica – Rutak <i>Selci</i> <i>Đakovački</i>			
	Z-3867 Gradska vijećnica <i>Đakovo</i>			Z-6424 Arheološko nalazište Topolina <i>Kuševac</i>			
	Z-1642 Crkva Svih Svetih <i>Đakovo</i>			Z-6423 Arheološko nalazište Krčavina <i>Novi</i> <i>Perkovci</i>			
	Z-3866 Zgrada Reichsman <i>Đakovo</i>						
	Z-3785 Kanonička kurija <i>Đakovo</i>						
	Z-3868 Kanonička kurija <i>Đakovo</i>						
	Z-3870 Zgrada Prve hrvatske štedionice <i>Đakovo</i>						
	Z-1700 Crkva Preobraženja Kristovog <i>Piškorevci</i>						
Drenje	Z-1636 Crkva sv. Mihovila Arkandela				Orgulje u crkvi sv. Mihovila Arkandela		
Levanjska Varoš	Z-1651 Crkva sv. Antuna Padovanskog			Z-6887 Arheološko nalazište			

				stari grad Nevna			
Satnica Đakovačka				Z-7503 Arheološko nalazište Katinska- Gradac			
Semeljci						Inventar crkve Rođenja Blažene Djevice Marije	
Strizivojna				Z-3816 Arheološko nalazište "Šimenica"			
Trnava	Z-1675 Crkva Uzašašća sv. Križa						
	Z-1634 Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije <i>Dragotin</i>						
Viškovci				Z-3813 Arheološko nalazište "Gradina i Petljak"			
LAG (cjelokupno područje)							Z-5404 Umijeće izrade zlatoveza
							Z-6071 Umijeće ukrašavanja Uskrasnih jajapisanica vezom (opletom) u istočnoj Hrvatskoj
Ukupno LAG	20	2	0	15	1	9	2

Izvor: Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>,
preuzeto 18.03.2022.

1.1.3.2. Prirodna baština na području LAG-a

U samom središtu grada Đakova postoje dva zaštićena spomenika parkovne arhitekture: Strossmayerov perivoj i Park slobode (Mali park). Strossmayerov perivoj, na svojih 6,63 ha zaštićenih površina u strogom središtu grada Đakova, predstavlja jedinstveni slavonski park, kojega nazivaju i „Engleskim perivojem“, sađen je od 1886. godine i čuva primjerke lipe, hrastova, javora-klena, negundovca, graba, brijesta, platana, bagrema, borova, smreka; te predstavlja zanimljiv hortikulturni objekt Slavonije iz 19 stoljeća. Mali park u središtu Đakova, također je zaštićen kao spomenik parkovne arhitekture i na površini od 1,03 ha čuva primjerke 170 stabala prosječne starosti 100-140 godina, među kojima ima najviše lipa, bagrema i divljih kestena, te hrastova i javora.

SCI¹ područja NATURA 2000 zauzimaju 8.996,40 ha ili 12,12% površine LAG-a, a SPA područja² nema. Svim područjima u kategoriji nacionalne zaštite i područjima NATURA 2000 na prostoru LAG-a upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije. Tako je omogućen znatan doprinos održanju i obnovi prirodnih staništa na većem prostoru LAG-a Strossmayer kroz zaštićena SCI područja: Šume na Dilj gori (HR 2000623), Područje oko jezera Borovik (HR2001354) i područje Londža, Glogovica i Breznica (HR2001328).

Nedaleko sela Paučje nalazi se i izvorište rijeke Vuke, koja prolazi padinama Dilj gore i Krndije, te u svome 112 km dugom toku ulijeva se u Dunav u središtu Vukovara. Rijeka Vuka sakuplja brojne potoke i bujične vode ovdašnjeg prigorja, a kako bi se obuzdali povodnji i velike vode 100-godišnjeg razdoblja, 1978. pregradnjom dijela korita rijeke Vuke, izgrađeno je akumulacijsko jezero Borovik, desetak kilometara od njenoga izvorišta, na površini oko 160 ha. Jezero ima najveću dužinu od 4,5 km, najveću širinu oko 380 m, a dubina mu iznosi oko 15 m, dok mu je zapremina 7,95 milijuna m³. Gradnjom akumulacijskog jezera Borovik riješen je glavni problem slivnog područja Vuke, još uvijek se nastoji obuzdati uzroke čestih poplava uslijed bujičnih voda ovoga područja, te je u tijeku izgradnja još 8 akumulacija, od kojih je u izgradnji akumulacija Koritnjak.

U područjima zaštite NATURA staništa na području LAG-a istaknuti su brojni primjerci rijetkih životinja i biljaka kao što su: gorski potočar (vrsta vretenca), danja medonjica (leptir), žuti mukač (žaba), obična lisanka (školjka) i vidra, te ilirske hrastove-grabove šume, panonsko-balkanske šume kitnjaka i sladunca, panonske šume hrasta medunca, te vodeni tokovi s populacijama *Ranunculions fluitantis* i *Callitricho batrachion*. Uz navedene vrste i staništa, na području Dilj gore i Krndije obitavaju i brojne druge životinjske vrste: divlji zec, lisica, jazavac, kuna, jelen obični, srna, divlja svinja; a među kojima i brojne ptice: fazan, sova, grlica, slavuj, pastirica, šojka, svraka, vrana, sokol, djetlić, žuna, sjenica, poljski vrabac i čvorak.

Izvor: Bioportal, web portal informacijskog sustav zaštite prirode, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

¹ Engl SCI hrv. POVS – područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove, odnosno područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih tipova od interesa za Europsku uniju, DZZP, 2015

² Engl SPA, hr. POP – područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti, DZZP, 2015

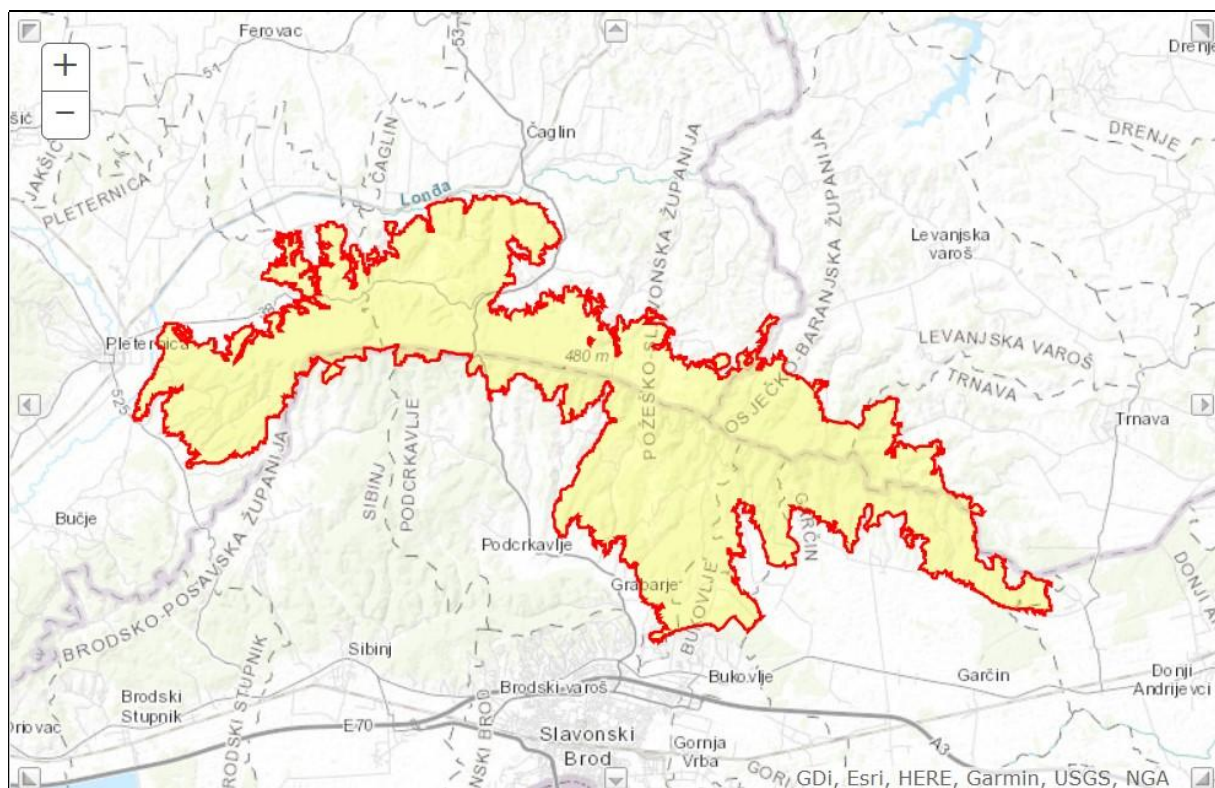
Tablica 3: Zaštićeni prirodni lokaliteti na području LAG-a

Kategorija zaštite	Naziv	Površina u ha	Godišnja proglašenja	JLS-ovi u LAG-u na čijem području se nalazi
Spomenik parkovne arhitekture	255 Park slobode (Mali park) u Đakovu	1,04	1970.	Grad Đakovo
Spomenik parkovne arhitekture	196 Stari park u Đakovu (Strossmayerov perivoj)	8,02	1968.	Grad Đakovo
NATURA 2000: POVS (Područja prema Direktivi o staništima)	HR2000623 Šume na Dilj gori	15463.8	2014.	Levanjska Varoš Trnava
NATURA 2000: POVS (Područja prema Direktivi o staništima)	HR2001354 Područje oko jezera Borovik	7232.56	2014.	Drenje Levanjska Varoš Satnica Đakovačka Trnava
NATURA 2000: POVS (Područja prema Direktivi o staništima)	HR2001328 Londa; Glogovica i Breznica	120.0851	2014.	Levanjska Varoš Trnava
Ukupno LAG	5			

Izvor: *Bioportal, web portal informacijskog sustav zaštite prirode, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja*

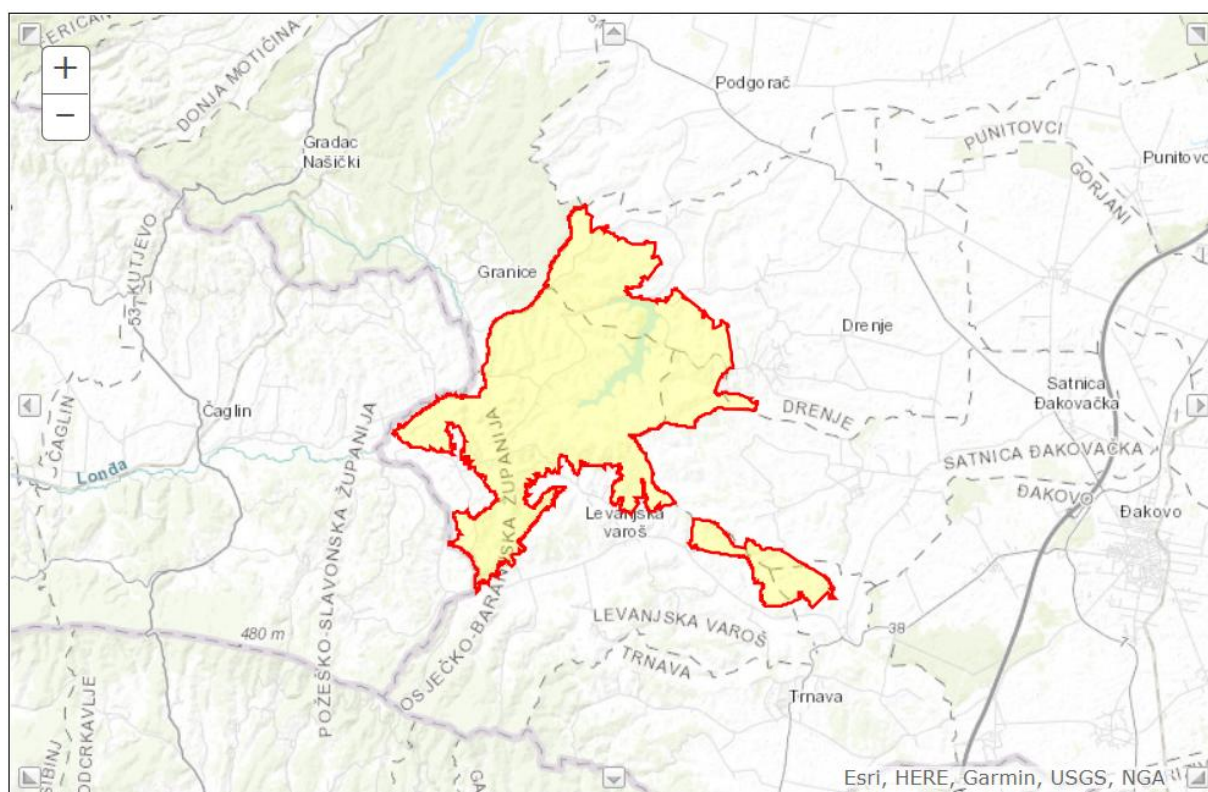
Slika 3: Ekološka mreža Natura 2000 na području LAG-a

Slika 3.1. Šume na Dilj gori

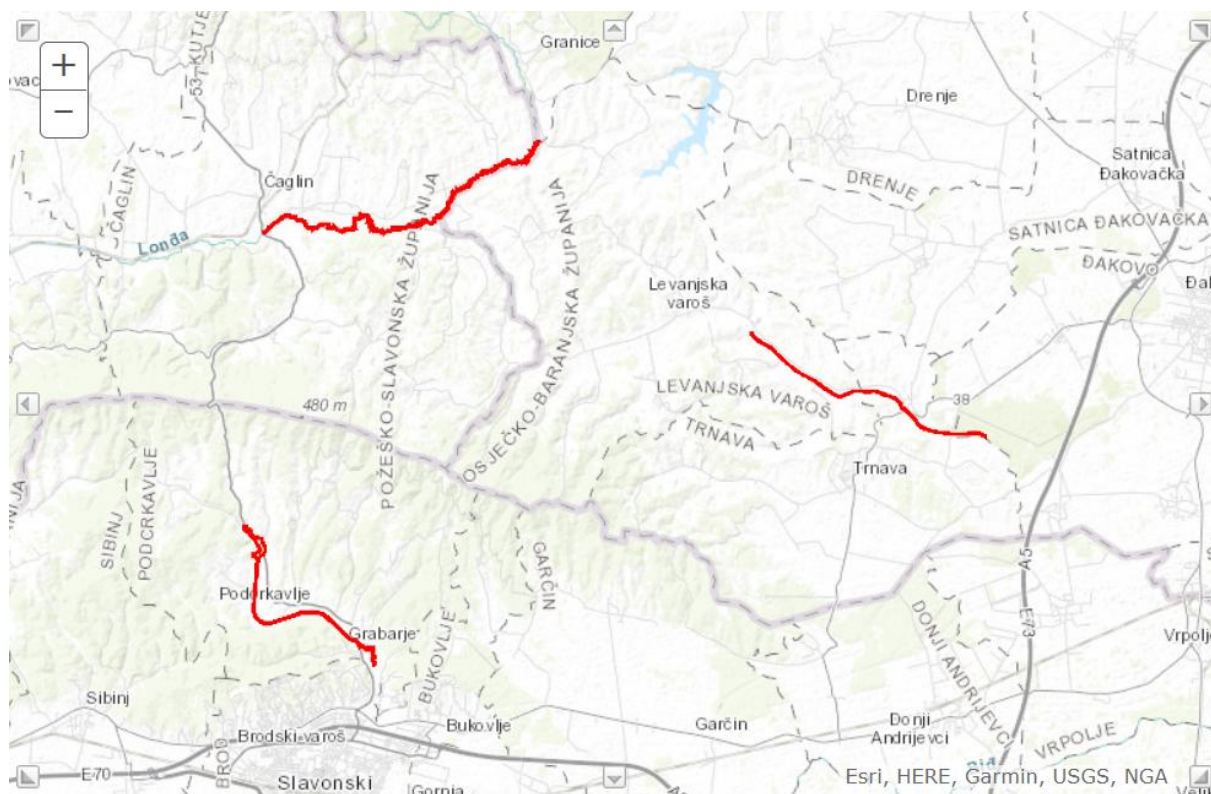
Izvor: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF>

Slika 3.2. Područje oko jezera Borovik

Izvor: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF>

Slika 3.3. Londa; Glogovica i Breznica

Izvor: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF>

1.1.4. Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

1.1.4.1. PROMET:

Željeznički promet: Kroz LAG Strossmayer prolaze 4 međunarodne željezničke pruge: M104 (Novska-Vinkovci-Tovarnik-DG) prolazi kroz Đakovo (1,58 km) i Strizivojnu (7,98 km); M302 (Osijek-Strizivojna-Vrpolje) prolazi kroz Strizivojnu (2,60 km), Semeljce (3,95 km) i Viškovce (8,01 km); a M303 (Strizivojna-Vrpolje-S.Šamac-DG) prolazi kroz Strizivojnu (0,41 km). Na području LAG-a postoji 1 lokalna pruga – L205 (Nova Kapela – Našice) koja prolazi kroz Đakovo (10,91 km). Kroz općine Satnica Đakovačka, Drenje, Trnava i Levanjska Varoš ne prolazi niti jedna željeznička pruga. **Zračni promet:** Na području LAG-a nema infrastrukture za zračni promet. **Cestovni promet:** Kroz područje LAG-a prolazi koridor Vc koji predstavlja cestovnu poveznicu između Sjeverne, Srednje i Južne Europe (dionica Ploče-Sarajevo-Osijek-Budimpešta) povezujući Mađarsku, Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu s morskom lukom Ploče; te autocesta na koridoru Vb.

1.1.4.2. INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA: Pokrivenost elektroničko-komunikacijske infrastrukture – bakrena parica je 76.90%, a pokrivenost EK infrastrukture – svjetlovod iznosi 3%. Na području LAG-a nema koaksijalnih kablova.

1.1.4.3. INFRASTRUKTURA VODOOPSKRBE, ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA: S obzirom da ne postoji geodetski snimak vodoopskrbnih cjevovoda, njihova procijenjena duljina na LAG području iznosi 476 km. Opskrbu pitkom vodom nemaju naselja Borovik, Bračevci, Bučje Gorjansko, Paljevina, Podgorje Bračevačko i Potnjani u općini Drenje i naselja Borojevci, Čenkovo, Milinac, Musić, Ovčara, Paučje, Ratkov Dol i Slobodna Vlast u općini Levanjska Varoš.

Grad Đakovo ima razdjelni i mješoviti sustav odvodnje; Strizivojna ima polurazdjelni sustav odvodnje koji još nije u funkciji, a Viškovci, Trnava, Drenje i Levanjska Varoš nemaju izgrađen sustav odvodnje.

1.1.4.4. INFRASTRUKTURA GOSPODARENJA OTPADOM: Na području LAG-a su aktivna 2 odlagališta otpada: 104 Ada Koritna (Semeljci) – komunalno odlagalište (KP „Junakovci“ d.o.o., Semeljci) i 197 Vitika (Đakovo) – komunalno-proizvodno odlagalište (Univerzal d.o.o., Đakovo). Stanovnici svih jedinica lokalne samouprave na području LAG-a imaju mogućnost odvajanja otpada i odlaganja putem reciklažnih dvorišta i mobilnih jedinica: Đakovo (REC-152-G-1, REC-152-G-2, REC-152-M-1, REC-152-M-2, REC-210-G-1), Drenje (REC-6-M-3), Viškovci (REC-152-M-5, REC-203-G-1), Strizivojna (REC-152-M-3), Semeljci (REC-70-G-1), Trnava (REC-208-M-1).

1.1.4.5. ENERGETIKA: Opskrbu naselja u sastavu LAG-a električnom energijom, planiranje i održavanje provodi HOPS d.o.o. Električna energija se distribuira putem električnih vodova napona 110 kV, 220 kV i 400 kV koji su prisutni u svim jedinicama lokalne samouprave osim u općinama Levanjska Varoš i Trnava koji se opskrbljuju putem elektroenergetske infrastrukture naponskih razina 35 kV. Na području LAG-a se električna energija dobiva i iz obnovljivih izvora – sunčane elektrane (73 elektrane), elektrane na biomasu (4 elektrane) i elektrane na bioplin (4 elektrane).

Izvori: Jedinice lokalne samouprave; Hrvatske željeznice; HAKOM; Đakovački vodovod d.o.o.; HAOP; HOPS d.o.o.; Očevidnik reciklažnih dvorišta OBŽ; Registar OIEKPP

Tablica 4: Stanje komunalne infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Ukupno
Autocesta	Km	17,69
Državna cesta	Km	64,39
Županijska cesta	Km	32,454
Lokalna cesta	Km	1.699,811
Nerazvrstana cesta	Km	170,08
Željeznička pruga	Km	35,44
Biciklističke staze	Km	47,4
Međunarodne zračne luke	Broj	0
Ostale zračne luke	Broj	0
Morske luke	Broj	0
Riječne luke	Broj	0
Elektr. ener. kablovi	Km	n/p
Pokrivenost elektroničko-komunikacijske infrastrukture	% pokrivenosti EK infrastrukture – bakrena parica	76,90
	% pokrivenosti EK infrastrukture – svjetlovod	3
	% pokrivenosti EK infrastrukture – koaksijalni kabel	0
Plinovod	Km	197,403
Vodovod	Km	476
Kanalizacija	Km	465,44
Pročišćivači otpadnih voda	Broj	0
Centri za gospod. otpadom	Broj	4
Pretovarni centri	Broj	0

Izvori: Jedinice lokalne samouprave; Hrvatske željeznice; HAKOM; Đakovački vodovod d.o.o.; HAOP; HOPS d.o.o.; Očevidnik reciklažnih dvorišta OBŽ; Registar OIEKPP

1.1.5. Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Na području LAG-a postoji sljedeća društvena infrastruktura:

- **40 društvenih domova /domova kulture / domova za mlade:** 8 u Općini Drenje , 7 u Gradu Đakovu, 7 u Općini Levanjska Varoš, 2 u Općini Satnica Đakovačka, 4 u Općini Semeljci, 3 u Općini Strizivojna, 6 u Općini Trnava i 3 u Općini Viškovci
- **2 kino-dvorane:** 1 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Satnica Đakovačka
- **2 knjižnice:** 1 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Semeljci
- **3 muzeja:** 2 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Semeljci
- **22 vatrogasna doma:** 3 u Općini Drenje, 8 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Levanjska Varoš, 2 u Općini Satnica Đakovačka, 3 u Općini Semeljci, 1 u Općini Strizivojna, 1 u Općini Trnava i 3 u Općini Viškovci
- **25 ambulanti:** 3 u Općini Drenje, 14 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Levanjska Varoš, 2 u Općini Satnica Đakovačka, 2 u Općini Semeljci, 2 u Općini Strizivojna, 1 u Općini Trnava
- **4 doma zdravlja:** 1 u Gradu Đakovu, 2 u Općini Semeljci, 1 u Općini Strizivojna
- **6 vrtića:** 3 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Satnica Đakovačka, 1 u Općini Semeljci, 1 u Općini Strizivojna
- **5 ostalih predškolskih objekata:** 4 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Levanjska Varoš
- **18 osnovnih škola:** 1 u Općini Drenje, 6 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Levanjska Varoš, 1 u Općini Satnica Đakovačka, 5 u Općini Semeljci, 1 u Općini Strizivojna i 3 u Općini Viškovci
- **3 srednje škole** - u Gradu Đakovu
- **4 zatvorena sportska objekta (ne uključujući dvorane):** 3 u Gradu Đakovu, 1 u Općini Strizivojna
- **51 otvorena sportska građevina:** 5 u Općini Drenje, 31 u Gradu Đakovu, 2 u Općini Levanjska Varoš, 2 u Općini Satnica Đakovačka, 5 u Općini Semeljci, 2 u Općini Strizivojna, 1 u Općini Trnava i 3 u Općini Viškovci
- **2 doma za starije i nemoćne** - u Gradu Đakovu
- **1 ustanova za rehabilitaciju ovisnika (izvan bolnica)** - u Općini Semeljci

Na području LAG-a **nema kazališta, bolnica niti domova za nezbrinutu djecu.** Domovi za starije i nemoćne postoje samo Gradu Đakovu. Također samo u Gradu Đakovu postoji kino dvorana i ustanove za srednjoškolsko obrazovanje.

Izvor: Jedinice lokalne samouprave

Tablica 5: Stanje društvene infrastrukture na području LAG-a

Vrsta infrastrukture	Mjerna jedinica	Količina
Društveni/kulturni dom, dom za mlade	Broj	40
Kazališta	Broj	0
Kino dvorane	Broj	2
Knjižnice	Broj	2
Muzeji	Broj	3
Vatrogasni dom	Broj	22
Ambulanta	Broj	25
Dom zdravlja	Broj	4
Bolnica	Broj	0
Vrtići	Broj	6
Ostali predškolski objekti	Broj	5
Osnovne škole	Broj	19
Srednje škole	Broj	3
Sportske građevine (zatvorene) ne uključujući školske dvorane	Broj	4
Sportske građevine (otvorene)	Broj	51
Dom za nezbrinutu djecu	Broj	0
Dom za starije i nemoćne	Broj	2
Ustanove za rehabilitaciju ovisnika (koje ne spadaju pod bolnice)	Broj	1

Izvor: Jedinice lokalne samouprave

1.2. Gospodarske značajke područja LAG-a

1.2.1. Indeks razvijenosti

Prema podacima od 5.01.2018., prosječni indeks razvijenosti unutar LAG-a Strossmayer je 93,69, što znači da je područje LAG-a ispodprosječno razvijeno područje. Većina JLS s područja LAG-a pripada 2. skupini JLS prema indeksu razvijenosti (3. četvrtini ispodprosječno razvijenih), Općina Levanjska Varoš, Trnava i Drenje pripadaju 1. skupini (1.četvrtini ispodprosječno razvijenih), a Grad Đakovo pripada 4. skupini (4. četvrtina ispodprosječno razvijenih).

Detaljnija analiza se nalazi u Tablici 6.

1.2.2. Stanje gospodarstva i ključni gospodarski sektori

U 2020. godini, na području LAG-a je registrirano 624 poduzeća, što je neznatno manje u odnosu na prethodnu godinu. Struktura poduzetništva prema područjima djelatnosti nije bitno promijenjena u razdoblju od 2018. do 2020. Najviše je poduzeća u područjima djelatnosti G (trgovina na malo i veliko, popravak motornih vozila i motocikala), C (Prerađivačka industrija) i A (Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo).

Broj obrta u 2020. godini na području LAG-a je 1028. Od toga je 116 proizvodnih i 187 uslužnih obrta. Broj obrta se neznatno povećao u odnosu na prethodne 2 godine.

Detaljnija analiza se nalazi u Tablicama 8. i 9.

1.2.3. Poljoprivreda i šumarstvo

Ukupna poljoprivredna površina na području LAG-a iznosi 34.590.57 ha. Najveći udio u ukupnoj poljoprivrednoj površini pripada Gradu Đakovu (29,8%) i općini Semeljci (21,24%). Prevladavaju oranice (90,78%). Šume obuhvaćaju 23813,44 ha.

Na području LAG-a djeluju 2442 poljoprivredna subjekta. Najveći je udio obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-a) – 2132 (87,3%). Prevladavaju mala poljoprivredna gospodarstva (do 3000 EUR). Udio ekoloških proizvođača u ukupnom broju poljoprivrednih subjekata je 11,75%.

U stočarstvu prevladavaju svinjogojstvo i peradarstvo, prema ukupnom brojnom stanju stoke.

Detaljnija analiza se nalazi u Tablicama 10, 11, 12 i 13.

1.2.4. Turizam

Prosječni broj noćenja iznosi 16395, a prosječni broj dolazaka turista u razdoblju od 2018.-2020. iznosi 7722, što znači da prema kriteriju turističkog prometa, turizam LAG-a čini oko 5% turizma Osječko-baranjske županije.³

1.2.5. Tržište radne snage

Dobna struktura zaposlenih: *Detaljna dobna struktura zaposlenih se nalazi u tablici 16.*

Broj i struktura zaposlenih u pravnim osobama:

Ukupan broj zaposlenih u 2020. na području LAG-a iznosi 7376.

Najveći broj zaposlenih radi u područjima djelatnosti C (Prerađivačka industrija) – 1450 (19,7%), O (Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje) - 1000 (13,5%) i P (Obrazovanje) – 952 (12,9%), a potom u područjima djelatnosti A (Poljoprivreda, šumarstvo

³ Podaci Državnog zavoda za statistiku preuzeti s linkova sadrže podatke samo za grad Đakovo. Analiza u opisnom dijelu se, stoga, bazira na podacima za sve jedinice lokalne samouprave, a dobiveni su od TZ Đakovo, TZ Osječko-baranjske županije i jedinica lokalne samouprave.

i ribarstvo) – 844 (11,4%), F (Građevinarstvo) – 833(11,3%) i G (trgovina na malo i veliko, popravak motornih vozila i motocikala) – 668 (9%) .

Najmanje je zaposlenih u područjima djelatnosti J (Informacije i komunikacije) – 53 (0,7%) i N (Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti) - 25 (0.3%). U područjima djelatnosti B (Rudarstvo i vađenje), T (Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca) i U (Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela) nema zaposlenih.

Promatrano kroz period od 3 godine (2018., 2019. i 2020.), broj zaposlenih u pravnim osobama bilježi neznatan rast (oko 1%). Trend vrlo blagog porasta zaposlenih prisutan je u svim područjima djelatnosti (prema NKD 2007) osim u područjima C (Prerađivačka industrija), G (trgovina na malo i veliko, popravak motornih vozila i motocikala), J (Informacije i komunikacije), O (Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje) i P (Obrazovanje).

Od područja djelatnosti u kojima je zabilježen pad zaposlenih, najveći se pad dogodio u području C (Prerađivačka industrija), dok je u drugim područjima neznatan (oko 1%).Struktura zaposlenih po djelatnostima je nepromijenjena.

Udio zaposlenih u radno sposobnom stanovništvu iznosi 77,3%.

Detaljnija analiza se nalazi u Tablici 7.

Broj i dobna struktura nezaposlenih: LAG ima ukupno 2168 nezaposlenih u 2022., što je 5% manje u odnosu na prethodnu godinu. Udio žena među nezaposlenim stanovništvom iznosi 61,7%. Najveći broj nezaposlenih muškaraca je u dobi između 50 i 54 godine, te u dobi između 20 i 24 godine, dok je najveći broj nezaposlenih žena u dobi između 50 i 54 godine, te između 55 i 59 godina. Udio nezaposlenih u radno sposobnom stanovništvu iznosi 22,7%.

Detaljnija analiza se nalazi u Tablici 15.

1.2.6. Poslovna infrastruktura

Poslovnu infrastrukturu čine poslovne / poduzetničke zone i poduzetnički centri / poduzetnički inkubatori. Na području LAG-a postoje 3 poduzetničke zone: 1. Poslovno-gospodarska zona za naselje Satnica Đakovačka (*Satnica Đakovačka*), 2. Gospodarska zona Trnava (*Trnava*) i 3. Poduzetnička zona Drenje – Aerodrom (*Drenje*) i 1 poduzetnički centar: Poduzetnički centar Đakovo d.o.o. (*Đakovo*). Poduzetničke zone Satnica Đakovačka i Trnava nisu u funkciji. U tijeku su pripremne aktivnosti vezane uz izgradnju poslovne zone u Đakovu.

Izvori: *Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije; Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora (Udruženje obrtnika Đakovo); Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju – AGRONET; Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske šume d.o.o.; Grad Đakovo (Hodogram izgradnje poslovne zone)*

Tablica 6: Osnovni razvojni pokazatelji LAG područja

JLS	Razvojna skupina prema IR	Indeks razvijenosti JLS	Prosječan dohodak po stanovniku, eur	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku, eur	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva	Indeks starenja	Visoko obrazovano stanovništvo (VŠS, VSS)
Drenje	1	90,780	1.940,14	89,82	0,3267	86,21	96,9	0,0387
Đakovo	4	99,708	2.966,21	166,18	0,2161	94,40	82,4	0,1541
Levanjska Varoš	1	88,087	1.552,43	123,85	0,4244	89,66	121,0	0,0392
Satnica Đakovačka	2	94,613	2.243,87	123,36	0,2811	95,49	74,6	0,0597
Semeljci	2	94,441	2.472,85	143,19	0,2897	90,29	76,2	0,0606
Strizivojna	2	95,397	2.274,30	85,10	0,2091	91,27	62,8	0,0604
Trnava	1	92,208	2.024,68	124,81	0,3155	87,19	89,8	0,0603
Viškovci	2	94,189	2.495,28	124,55	0,2715	89,49	71,8	0,0425
Ukupno LAG	n/p	n/p	2.246,22	122,61	0,291	90,5	84,44	0,0644

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije:

https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti//Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izra%C4%8Dun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20lokalne%20samouprave.pdf

Tablica 7: Broj osoba zaposlenih u pravnim osobama po djelatnosti (NKD 2007) u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina																					Broj zaposlenih ukupno za sva područja	
	Broj zaposlenih prema području djelatnosti – NKD 2007																					
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T		U
2018.	643	0	1685	42	198	700	769	268	72	59	78	3	152	17	1073	968	323	63	172	0	0	7285
2019.	676	0	1369	103	202	791	772	274	69	53	62	3	188	19	1154	988	350	59	186	0	0	7318
2020.	844	0	1450	103	204	833	668	287	82	53	87	4	182	25	1000	952	343	73	186	0	0	7376

Izvor: *Državni zavod za statistiku*

Tablica 8: Poduzetnici u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj poduzetnika prema području djelatnosti – NKD 2007																					Broj poduzetnika ukupno za sva područja
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	
2018.	97	0	100	3	6	83	117	28	41	21	4	4	54	5	0	5	7	4	23	0	0	602
2019.	96	0	103	3	6	97	115	33	42	20	4	6	57	6	0	4	6	4	26	0	0	628
2020.	94	0	96	2	6	92	114	33	43	19	3	9	57	9	1	4	9	4	29	0	0	624

Izvor: *Hrvatska gospodarska komora*

Tablica 9: Obrti u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

Godina	Broj obrta prema djelatnosti		Broj obrta ukupno za sve djelatnosti
	Proizvodna djelatnost	Uslužna djelatnost	
2018.	107	178	889
2019.	113	187	979
2020.	116	185	1028

Izvor: Hrvatska obrtnička komora (Udruženje obrtnika Đakovo)

Tablica 10: Struktura poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Organizacijski oblik poljoprivrednika						
	OPG	SOPG	Obrt	Trgovačko društvo	Zadruga	Druga pravna osoba i ostalo	Od toga broj ekoloških proizvođača
Đakovo	950	56	60	26	6	3	150
Drenje	293	14	21	5	1	0	22
Levanjska Varoš	108	2	3	2	1	0	21
Satnica Đakovačka	116	3	12	5	2	0	22
Semeljci	264	13	23	7	1	0	23
Strizivojna	131	3	1	1	0	0	3
Trnava	169	5	8	5	1	0	20
Viškovci	101	4	9	6	0	0	26
Ukupno LAG	2132	100	137	58	12	3	287

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju - AGRONET

Tablica 11: Veličina poljoprivrednih gospodarstva na području LAG-a

JLS	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (EUR)					
	do 3.000	3.001 – 8.000	8.001 – 15.000	15.001 – 50.000	50.001 – 100.000	100.001 i više
Đakovo	491	283	120	135	41	31
Drenje	108	67	50	74	17	18
Levanjska Varoš	43	38	10	17	5	3
Satnica Đakovačka	59	22	13	24	12	8
Semeljci	96	60	36	59	33	24
Strizivojna	51	27	26	14	10	8
Trnava	64	57	30	28	5	4
Viškovci	34	25	18	22	6	15
Ukupno LAG	946	579	303	373	129	111

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Tablica 12: Poljoprivredne i šumske površine na području LAG-a

JLS	Ukupna poljoprivredna površina (ha)	Ukupan broj parcela u ARKOD-u	Livade (ha)	Voćnjaci (ha)	Vinogradi (ha)	Maslinici (ha)	Pašnjaci (ha)	Oranice (ha)	Šume i šumsko zemljište (ha)
Đakovo	10281,24	6460	69,05	376,91	12,06	0	113,29	9709,43	1.962,16
Drenje	5289,33	3024	68,54	633,11	472,57	0	67,49	3963,51	2.830,39
Levanjska Varoš	1549,88	1706	223,93	199,97	4,31	0	116,93	994,05	8.465,66
Satnica Đakovačka	2896,67	1273	37,68	64,83	0,09	0	15,03	2763,1	3.016,44
Semeljci	7329,56	3201	2,63	89,08	0,14	0	0,21	7235,35	1.283,38
Strizivojna	1489,09	1114	12,64	14,49	0,29	0	13,55	1445,05	1.551,21
Trnava	2535,01	2198	65,16	191,96	105	0	6,55	2151,65	4.087,66
Viškovci	3089,03	1325	4,58	48,37	0,33	0	0	3023,61	616,54
Ukupno LAG	34459,81	20301	484,21	1618,72	594,79	0	333,05	31285,75	23813,44

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede i Hrvatske šume d.o.o., https://www.apprrr.hr/wp-content/uploads/2023/01/Prikaz-broja-i-povrsina-ARKODa-po-naseljima-i-vrsti-uporabe-poljoprivrednog-zemljista_31_12_2022.xlsx

Tablica 13: Brojno stanje stoke na području LAG-a

JLS	Kategorija stoke							
	Govedo, br. grla	Ovca, br. grla	Koza, br. grla	Konj, br. grla	Svinja, br. grla	Perad, br. grla	Magarac, br. grla	Pčela (pčelinje zajednice)
Đakovo	6274	2189	112	324	17779	466.602	4	4060
Drenje	1672	2932	20	16	11073	33.407	n/p	185
Levanjska Varoš	576	3074	73	6	1527	990	1	527
Satnica Đakovačka	792	2388	19	17	2646	28.841	3	183
Semeljci	2521	1054	15	26	17065	63.347	n/p	62
Strizivojna	1920	82	6	58	3359	572	n/p	245
Trnava	285	637	9	10	16919	1.176	2	113
Viškovci	2846	281	29	7	36823	162.326	n/p	205
Ukupno LAG	16886	12637	283	464	107191	757261	10	5580

Izvor: *Ministarstvo poljoprivrede*– Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane

Tablica 14: Dolasci turista i noćenja u 2018., 2019. i 2020. na području LAG-a

JLS	Godina																	
	2018.						2019.						2020.					
	dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista			dolasci turista			noćenja turista		
	ukupn o	domać i	strani	ukupn o	domać i	strani	ukupn o	domać i	strani	ukupn o	domać i	strani	ukupn o	domać i	strani	ukupn o	domać i	strani
Đakovo	8 868	5 421	3 447	18 657	10 673	7 984	9 473	5 544	3 929	19 148	10 601	8 547	3 691	2 719	972	7 387	4 874	2 513
Drenje	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Levanjska Varoš	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Satnica Đakovačka	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Semeljci	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Strizivojna	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Trnava	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Viškovci	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
Ukupno LAG	8868	5421	3447	18657	10673	7 984	9 473	5 544	3 929	19 148	10 601	8 547	3 691	2 719	972	7 387	4 874	2 513

Izvor: Državni zavod za statistiku: <https://podaci.dzs.hr/hr/search?q=turizam>; https://web.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/SI-1639.pdf;
https://web.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/SI-1661.pdf; https://web.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2021/SI-1683.pdf

Tablica 15: Dobna struktura nezaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																														
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60 i više			ukupno
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U				
Đakovo	20,00	29,00	49,00	72,50	79,50	152,00	65,00	87,50	152,50	52,00	66,00	118,00	38,00	75,00	113,00	35,00	82,00	117,00	34,50	84,50	119,00	34,00	95,00	129,00	76,00	105,50	181,50	63,50	38,50	102,00	
Drenje	5,50	4,50	10,00	8,00	12,00	20,00	4,50	7,00	11,50	0,50	7,00	7,50	3,50	9,00	12,50	9,50	11,00	20,50	9,00	6,50	15,50	6,50	12,00	18,50	15,50	6,50	22,00	3,00	2,50	5,50	143,50
Levanjska Varoš	5,00	4,00	9,00	5,00	10,00	15,00	5,00	3,50	8,50	1,00	1,00	2,00	1,00	4,00	5,00	1,00	3,00	4,00	2,00	2,00	4,00	2,50	2,00	4,50	5,50	8,00	13,50	4,00	4,00	8,00	73,50
Satnica Đakovačka	4,00	0,00	4,00	6,50	8,50	15,00	1,00	5,00	6,00	1,00	9,00	10,00	5,50	11,50	17,00	3,00	4,50	7,50	4,00	7,50	11,50	5,00	15,50	20,50	14,00	20,00	34,00	9,00	7,00	16,00	141,50
Semeljci	6,00	9,00	15,00	9,50	14,50	24,00	10,50	21,00	31,50	4,50	13,00	17,50	6,00	12,50	18,50	6,00	16,00	22,00	5,00	14,50	19,50	12,50	34,00	46,50	10,50	22,50	33,00	12,50	9,50	22,00	249,50
Strizivojna	4,00	2,50	6,50	4,00	17,50	21,50	1,00	10,50	11,50	2,50	5,50	8,00	3,50	6,00	9,50	4,00	5,00	9,00	3,00	9,50	12,50	1,00	11,50	12,50	4,00	7,00	11,00	3,50	3,00	6,50	108,50

Ukupno LAG	Viškovci	Trnava
49,5	1,00	4,00
55,0	2,50	3,50
104,50	3,50	7,50
114,5	9,00	0,00
152,5	6,50	4,00
267,00	15,50	4,00
96,5	5,50	4,00
147,0	6,50	6,00
243,50	12,00	10,00
65,0	0,50	3,00
116,0	5,00	9,50
181,00	5,50	12,50
59,5	1,00	1,00
130,5	4,00	8,50
190,00	5,00	9,50
61,0	2,00	0,50
140,5	9,00	10,00
201,50	11,00	10,50
64,5	5,00	2,00
142,5	7,50	10,50
207,00	12,50	12,50
72,5	5,00	6,00
192,5	9,50	13,00
265,00	14,50	19,00
137,0	4,50	7,00
188,0	9,00	9,50
325,00	13,50	16,50
110,5	5,00	10,00
73,0	4,50	4,00
183,50	9,50	14,00
2168,00	102,50	116,00

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje (<https://statistika.hzz.hr/>)

Tablica 16: Dobna struktura zaposlenih na području LAG-a

JLS	Dobna struktura																														ukupno			
	15-19			20-24			25-29			30-34			35-39			40-44			45-49			50-54			55-59			60-64				65 i više		
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U							
Đakovo	27	20	47	355	207	562	653	479	1.132	623	501	1.124	617	465	1.082	585	517	1.102	623	559	1.182	578	445	1.023	383	193	576	125	74	199	29	7	36	8.065
Drenje	2	4	6	29	22	51	50	26	76	53	23	76	39	19	58	56	23	79	55	20	75	55	11	66	27	8	35	10	4	14	3	0	3	539
Levanjska Varoš	0	1	1	13	12	25	16	7	23	9	5	14	21	8	29	13	5	18	16	7	23	12	4	16	8	2	10	3	2	5	1	0	1	165
Satnica Đakovačka	5	2	7	37	19	56	49	40	89	48	22	70	46	23	69	29	20	49	55	20	75	52	18	70	19	5	24	12	3	15	0	0	0	524
Semeljci	16	4	20	79	45	124	89	55	144	77	32	109	79	43	122	88	39	127	104	53	157	84	29	113	59	6	65	17	8	25	1	1	2	1.008
Strizivojna	5	6	11	46	29	75	51	40	91	54	26	80	56	38	94	58	27	85	68	42	110	51	23	74	39	11	50	12	3	15	1	1	2	687
Trnava	8	1	9	32	10	42	39	14	53	36	7	43	26	15	41	40	13	53	29	7	36	28	10	38	11	1	12	1	4	5	1	0	1	333
Viškovci	1	0	1	23	26	49	39	28	67	47	21	68	37	21	58	37	31	68	46	18	64	31	16	47	20	4	24	1	1	2	0	1	1	449
Ukupno LAG	64	38	102	614	370	984	986	689	1675	947	637	1584	921	632	1553	906	675	1581	996	726	1722	891	556	1447	566	230	796	181	99	280	36	10	46	11770

Izvor: Državni zavod za statistiku, ZAPOSLENI PREMA ZANIMANJU, STAROSTI I SPOLU, POPIS 2011.

https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/xls/Grad_21_HR.xls

1.3. Demografske značajke LAG područja

DEMOGRAFSKA STRUKTURA I DEMOGRAFSKI TRENDVI

Prosječna starost stanovnika na području LAG-a je 39,6 godina. U 2020. vitalni indeks je smanjen za 25% u odnosu na 2011. – 2011. je iznosio 80,63, a 2020. je iznosio 60,45. Demografski trend je negativan – smanjuje se natalitet (2011. iznosi 433, a 2020. iznosi 353), a povećava mortalitet (2011. iznosi 537, a 2020. iznosi 584).

OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Udio žena u obrazovnoj strukturi je obrnuto proporcionalan visini obrazovanja: među stanovništvom bez škole je 81% žena, među stanovništvom s osnovnom školom je 58,8% žena, a među stanovništvom sa srednjom školom je 42,8% žena. Među visokoobrazovanim stanovništvom je 50,4% žena, međutim, udio žena je podjednak udjelu muškaraca na razini fakulteta i stručnih studija, dok ih je sa znanstvenom naobrazbom bitno manje nego muškaraca: svega 23,3% magistara znanosti su žene i svega 9,5% doktora znanosti su žene. Na području LAG-a ima ukupno 21 doktor znanosti, od čega samo 2 žene.

ODLIJEV STANOVNIŠTVA

U 2020. na područje LAG-a su se doselile 702 osobe, a iselilo se 935 osoba. Iseljenog stanovništva je 14,4% više nego doseljenoga. Iz inozemstva se doselilo 169 osoba, a u inozemstvo se iselilo 333 osoba, što je za 32,7% više.

Izvor: Državni zavod za statistiku:

https://www.dzs.hr/PXWeb/Selection.aspx?px_path=Stanovni%u0161tvo_Vitalna+statistika_Umrli&px_tableid=SV331.px&px_language=hr&px_db=Stanovni%u0161tvo&rxid=1e0f8e87-f473-45f5-aeb7-40a788666f64;

https://www.dzs.hr/PXWeb/Table.aspx?layout=tableViewLayout1&px_tableid=SV132.px&px_path=Stanovni%c5%a1tvo_Vitalna%20statistika_Ro%c4%91eni&px_language=hr&px_db=Stanovni%c5%a1tvo&rxid=bc7b6fa1-b1e8-4c87-8241-bc107f98359c;

https://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/xls/Grad_01_HR.xls;

<https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

Tablica 17: Natalitet, mortalitet i vitalni indeks na području LAG-a

Naziv JLS	Natalitet		Mortalitet		Vitalni indeks		Prosječna starost stanovnika
	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.	2020.	2011.
Đakovo	276	228	322	369	85,71	61,79	39,4
Drenje	28	18	46	29	60,87	62,07	40,7
Levanjska Varoš	9	8	14	19	64,29	42,11	43,4
Satnica Đakovačka	20	8	25	32	80,00	25,00	39,1
Semeljci	40	41	51	70	78,43	58,57	39,0
Strizivojna	26	18	28	31	92,86	58,06	36,8
Trnava	16	18	28	17	57,14	105,88	40,1
Viškovci	18	14	23	17	78,26	82,35	38,3
Ukupno LAG	433	353	537	584	80,63	60,45	39,6

Izvor: Državni zavod za statistiku:

https://www.dzs.hr/PXWeb/Selection.aspx?px_path=Stanovni%u0161tvo__Vitalna+statistika__Umrli&px_tableid=SV331.px&px_language=hr&px_db=Stanovni%u0161tvo&rxid=1e0f8e87-f473-45f5-aeb7-40a788666f64

https://www.dzs.hr/PXWeb/Table.aspx?layout=tableViewLayout1&px_tableid=SV132.px&px_path=Stanovni%c5%a1tvo__Vitalna%20statistika__Ro%c4%91eni&px_language=hr&px_db=Stanovni%c5%a1tvo&rxid=bc7b6fa1-b1e8-4c87-8241-bc107f98359c

https://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/xls/Grad_01_HR.xls

Tablica 18: Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a

Naziv JLS	Bez škole			Osnovna škola			Srednja škola			Visokoškolsko obrazovanje															Nepoznato	
										Svega			Viša i stručni studij			Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij			Magisterij			Doktorat				
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U					
Đakovo	119	514	633	294	460	757	684	530	1223	1236	1317	2576	449	479	905	775	821	1596	433	114	57	129	196	7		
Drenje	9	36	45	588	744	1332	444	317	761	299	298	578	1741	141	32	13	25	0	22	0	0	0	0	0		
Levanjska Varoš	16	40	56	269	339	608	202	113	35	134	27	47	459	99	99	99	18	0	00	00	00	00	0	1		
Satnica Đakovačka	14	55	69	325	451	776	503	325	828	397	376	708	105	155	28	21	49	1	12	00	00	00	0	0		
Semeljci	21	104	125	756	1005	1761	889	580	1469	817	648	1418	277	688	399	407	794	0	00	01	00	11	3			
Strizivojna	22	78	100	432	519	951	500	369	869	477	407	873	219	192	43	21	44	1	01	00	00	00	0	0		

Trnava	9	6 6	7 5	3 2 5	4 0 2	7 2 7	3 0 0	1 7 7	4 7 7	3 0 4	2 4 4	5 4 4	9	1 1	2 0	2 1	1 3	3 4	0	0	0	0	0	0	0
Viškovci	1 6	7 6	9 2	2 9 5	3 9 0	6 8 5	4 0 5	2 8 1	6 8 6	2 2 4	2 4 6	4 6 0	1 0 2	1 2 2	2 1 0	1 2 2	2 2	1	0	1	1	0	1	0	
Ukupno LAG	2 2 6	9 6 9	1 1 9 5	5 9 3 8	8 4 5 9	1 4 3 9 7	1 0 0 8 6	7 5 4 2 2	1 7 6 2 8	1 5 2 2 2	1 5 4 8 0	3 0 7 0	5 4 0 2 0	5 8 2 2 2	1 1 2 2 7	9 1 1 7 0	9 5 0 0 0	1 8 6 7	4 6 4 4 0	1 1 4 4 0	6 0 0 0 0	1 9 2 2 9	2 1 1 1 1	1 1 1 1 1	

Izvor: Državni zavod za statistiku (podaci za stanovništvo prema najviše završenoj školi i spolu -
<https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

2. REZULTATI PROVEDBE LRS U RAZDOBLJU 2014. – 2022.

Tablica 19: Rezultati provedbe LRS u razdoblju 2014. – 2022. i provedbe drugih projekata

Provedba LRS 2014. – 2022.											
Tip operacije	Natječaj LAG-a		Odobreni projekti od strane LAG-a		Odobreni projekti od strane APPRRR		Potpuno isplaćeni projekti		Pokazatelji		
	br	Alokacija, eura	br	Iznos, eura	br	Iznos, eura	br	Iznos, eura	Br. novostvorenih radnih mjesta (u isplaćenim projektima)	Pokazatelji LAG-a	Pokazatelji LAG-a
1.1.4.	1	59.288,87	4	59.288,87	4	59.288,87	4	59.288,88	0	Ukupno 4 sufinancirana projekata. Iznos: 59.288,88 eur	
2.2.1.	2	314.818,50	8	314.818,50	8	314.818,50	7	250.770,43	1	Ukupno 7 sufinanciranih projekata. Iznos: 250.770,43 eur	
1.1.4.	3	133.046,98	9	133.046,98	9	133.046,98	9	133.047,00	0	Ukupno 9 sufinanciranih projekata. Iznos: 133.047,00 eur	
1.1.1.	4	578.325,87	31	529.655,81	3	45.653,73	3	45.653,73	1	Ukupno 3 sufinanciranih projekata. Iznos: 45.653,73 eur	
1.1.1.	5	93.252,50	0	0	0	0	0	0	0	U fazi Analize II.	
Provedba drugih projekata u razdoblju 2014. – 2022.											
Naziv projekta	Izvor financiranja projekta		Ukupni iznos projekta, eura		Iznos učešća LAG-a, eura		Razdoblje provedbe projekta		Uloga LAG-a u provedbi		Rezultati i pokazatelji
Zaželi „Korisno za zajednicu“	Europski socijalni fond (ESF)		334.947,16 EUR		0,00 EUR		22.02.2019. - 22.08.2021.		nositelj		R: Povećana je zapošljivost kod 15 dugotrajno nezaposlenih žena P: 15 žena je steklo radno iskustvo i verificiranu naobrazbu
„Osposobljavanjem do konkurentnosti“	Europski socijalni fond (ESF)		131.177,25 EUR		0,00 EUR		12.03. 2020. - 12.03.2022.		nositelj		R: Povećana zapošljivost kod 2 nezaposlene mlade žene zaposlene na projektu, povećana zapošljivost 45 polaznika P: 2 mlade nezaposlene osobe su stekle radno iskustvo i nova specifična znanja i vještine; 45 polaznica programa je steklo verificirano obrazovanje

„Društveni kutak 60+“	Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike	8.626,98 EUR	0,00 EUR	01.06.2018. - 01.02.2019.	nositelj		R: Povećana je zapošljivost kod 2 nezaposlene mlade žene P: 2 žene su stekle radno iskustvo i nova specifična znanja i vještine
„Mladi - budućnost ruralnih područja“	Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike	10.352,38 EUR	0,00 EUR	01.03.2020. - 30.10.2020.	nositelj		R: Povećana je kvaliteta života 20 mladih osoba P: 20 mladih osoba koje je steklo dodatna znanja i vještine iz djelatnosti specifičnih za ruralna područja.
„Vrijeme je za društvo“	Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike	20.704,76 EUR	0,00 EUR	Početak 01.01.2020. - Završetak- 31.12.2022.	nositelj		R: Povećana je kvaliteta života i pravna sigurnost 40 starijih osoba P: 40 korisnika na području Općine Strizivojna su uključene u radionice i aktivnosti zajednice
„SviZajedno“	Europski socijalni fond (ESF)	1.295.091,01 EUR	0,00 EUR	Početak 31.05.2018. - 30.11.2020.		partner	R:Povećana je zapošljivost kod 65 dugotrajno nezaposlenih žena. P: 65 žena steklo je radno iskustvo i verificiranu naobrazbu
Zaželi "Korisne za zajednicu"	Europski socijalni fond (ESF)	78.740,92 EUR	0,00 EUR	Početak 20.12.2022. - 20.08.2023.	nositelj		R:Povećana je zapošljivost kod 12 dugotrajno nezaposlenih žena. P:12 žena steklo je radno iskustvo

Izvor: LAG Strossmayer, Izvješća o provedbi LRS 2014.-2019. i izvješća o provedbi projekata

3. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS

3.1. Opis partnerstva

Sastav članstva, a ujedno i Skupština LAG-a „Strossmayer“, sastoji se od ukupno 50 članova i jednog počasnog člana iz civilnog sektora. U članstvu su zastupljena sva 3 društvena sektora – javni, privatni (gospodarski) i civilni (udruge). Najzastupljeniji je gospodarski sektor s 25 člana, a među njima prevladavaju subjekti iz poljoprivrednih djelatnosti - OPG-i (64 %), te obrti (16%), trgovačka društva (4%), poljoprivredne zadruge (8 %) i udruge koje obavljaju gospodarsku djelatnost (8%). Civilni sektor zastupa 12 članova, a čine ga udruge (100%). Iz javnog sektora je ukupno 14 članova, od kojih je 8 jedinica lokalne samouprave i 6 pravnih osoba. Udio javnog sektora u skupštini / ukupnom broju članova iznosi 27,45 %. Udio žena u Skupštini LAG-a „Strossmayer“ iznosi 50,98% (26 osoba), dok mladi čine udio od 31,37% (16 osoba).

Upravljačka tijela LAG-a jesu skupština, upravni odbor i nadzorni odbor.

Skupština odlučuje o svim pitanjima vezanim uz djelovanje LAG-a kao pravne osobe – strateška pitanja, organizacijski ustroj, djelatnosti, partnerstva te donosi odluke o raspisivanju natječaja i izmjenama natječaja iz SP ZPP koje provodi LAG. Skupštinu čine svi članovi LAG-a.

Upravni odbor donosi operativne odluke vezane uz provedbu aktivnosti te odluke o odabiru projekata za financiranje putem LAG natječaja. Broji ukupno 11 članova, a čine ga predstavnici sva 3 sektora: javni (4 člana), privatni/gospodarski (4 člana) i civilni (3 člana).

Tablica 20: Članovi LAG-a (Skupština LAG-a)

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ¹
25	12	14	51	26	16

Izvor: Matični registar članova (stanje na dan 18.08.2023.)

Tablica 21: Tijelo LAG-a nadležno za donošenje odluka koje su vezane za sadržaj i provedbu LRS

[Skupština LAG-a]

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ²
25	11	14	50	26	16

Izvor: Matični registar članova (stanje na dan 18.08.2023.)

Tablica 22: Tijelo LAG nadležno za odabir projekata na LAG natječaju

[Upravni odbor]

Gospodarska interesna skupina (broj)	Civilna interesna skupina (broj)	Javna interesna skupina (broj)	Ukupno (broj)	Od toga žena (broj)	Od toga mladih (broj) ³
4	3	4	11	7	2

Izvor: Matični registar članova (stanje na dan 18.08.2023.)

¹ osobe do uključujući 40 godina starosti

² osobe do uključujući 40 godina starosti

³ osobe do uključujući 40 godina starosti

3.2. Opis tijeka izrade LRS i sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradi LRS

KONZULTIRANJE LOKALNIH DIONIKA U SVRHU IZRADE SWOT ANALIZE:

LEADER načela su primijenjena u izradi SWOT analize na način da su lokalni dionici iz sva 3 društvena sektora (javni, privatni i civilni) konzultirani pri utvrđivanju snaga, slabosti, prilika i prijetnji, kroz 3 radionice i 3 ankete. U fazi izrade SWOT analize, provedene su 3 radionice za 3 različita područja interesa koja su se iskristalizirala kroz online anketu: **1. Radionica za jedinice lokalne samouprave** (12 sudionika); **2. Radionica za ruralni turizam** (26 sudionika); **3. Radionica za poljoprivredu** (24 sudionika).

KONZULTIRANJE LOKALNIH DIONIKA U SVRHU IZRADE CILJEVA I INTERVENCIJA

Interes lokalnih dionika za provedbu projekata kojima se zadovoljavaju potrebe definirane tijekom SWOT analize, ispitan je kroz **online anketu** (dionici su pozvani na popunjavanje online ankete javnim pozivom, tijekom radionica, osobno i majlom), **8 radionica** (131 sudionika – od toga 52 Ž i 79 M, 10 osoba mlađih od 29 godina) i **8 konzultacija** – 1 u svakoj JLS (61 sudionik – 31 Ž i 30 M) i individualnim osobnim konzultacijama. Ukupno je konzultirano 27 predstavnika civilnog sektora, 76 predstavnika gospodarskog sektora i 28 predstavnika javnog sektora.

Tablica 23: Događaji i sudionici tijekom izrade LRS

Naziv događaja (sastanak, radionica i sl.)	Broj sudionika	Mjesto održavanja događaja	Datum održavanja događaja
<i>SWOT: Početna online anketa</i>	71	Područje LAG-a	24.05.2022.- 12.07.2022.
SWOT: radionice za izradu SWOT analize	62	Đakovo	07.06.2022. 14.06.2022. 20.06.2022.
<i>INTERVENCIJE: Online anketa za iskaz interesa za intervencije</i>	91	Područje LAG-a	29.12.2022.- 21.02.2023.
INTERVENCIJE: Konzultacije u svakoj JLS	61	Područje LAG-a	25.10.2022. 26.10.2022. 27.10.2022. 3.11.2022. 23.12.2022. 16.1.2023. 24.1.2023. 3.2.2023.
Radionice za izradu intervencija	131	Đakovo	29.12.2022. 13.1.2023. 17.1.2023. 25.1.2023. 28.1.2023. 17.2.2023. 20.2.2023. 18.08.2023.

Izvor: Izvješće online ankete, potpisne liste s radionica, zapisnici s radionica

4. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA

4.1. Rezultati analize stanja područja na temelju SWOT analize

Tablica 24: SWOT analiza LAG-a

SNAGE	SLABOSTI
1.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ: <i>Dobar geoprometni položaj, blizina autoceste i graničnih prijelaza</i> ; Dobra povezanost željeznicom (4 međunarodne željezničke pruge); Blizina zračne luke Osijek; Blizina županijskih središta (OS, SB, VK, VU, PŽ); Graniči sa 4 LAG-a.	1.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ: <i>Nedovoljna iskorištenost geografskog položaja (71,6% ispitanika) uslijed nedostatka strateških ideja te nedovoljne izgrađenosti prometne mreže (županijske ceste).</i>
1.2. GEOMORFOLOŠKE I KLIMATSKE KARAKTERISTIKE: Umjerena klima i tlo pogodno za <i>vinogradarstvo</i> i mnoge druge grane poljoprivrede. Posebna specifičnost je <i>bogatstvo geotermalnih izvora (5 različitih izvora vode)</i> u općini Levajska Varoš.	1.2. GEOMORFOLOŠKE I KLIMATSKE KARAKTERISTIKE: Veći dio poljoprivrednih površina pripada kategoriji umjereno ograničenih i ograničenih obradivih tala (P-2,P-3). <i>Geotermalni izvori nisu dobro iskorišteni.</i>
1.3. KULTURNO-POVIJESNE I PRIRODNE ZNAČAJKE: <i>Bogata kulturno-povijesna baština</i> (47 zaštićenih kulturnih dobara) <i>i bogatstvo prirodnih resursa</i> (SCI područja NATURA 2000 zauzimaju 8.996,40 ha ili 12,12% površine LAG-a): <i>Šume na Dilj gori, Područje oko jezera Borovik i područje Londža, Glogovica i Breznica.</i>	1.3. KULTURNO-POVIJESNE I PRIRODNE ZNAČAJKE: <i>Nedovoljna iskorištenost prirodnih resursa</i> (šume obuhvaćaju 23813,44 ha) <i>u turističke i edukativne svrhe (95,8% ispitanika) uslijed nedostatnih ljudskih kapaciteta i osnovne infrastrukture, te međuopćinske i međusektorske suradnje.</i>
	1.4. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA: <i>Neizgrađenost kanalizacijske i zastarjelost vodovodne mreže u mnogim mjestima i slabo razvijena infrastruktura za generiranje energije iz obnovljivih izvora</i> ; slaba pokrivenost internetom u mjestima koja su turistički najatraktivnija.
	1.5. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA: <i>Nedostatna infrastruktura za skrb o starijim i nemoćnim osobama i skrb o djeci.</i>
2. GOSPODARSTVO: Poljoprivreda je najčešća djelatnost. U ratarstvu prevladavaju oranice (90,78%), a u stočarstvu svinjogojstvo i peradarstvo. Postoji interes za ekološki uzgoj (50,8% ispitanika). Prerađivačka industrija je prisutna u preradi poljoprivrednih proizvoda, te u drvnoj industriji. Postoji interes za prerađivačku djelatnost u smislu stvaranja dodane vrijednosti u poljoprivredi. Ruralni turizam je prisutan u smislu <i>boravka u prirodi i rekreativnog turizma</i> , gastroturizma i lovnog turizma.	2. GOSPODARSTVO: Poljoprivreda : Prevladavaju mala poljoprivredna gospodarstva (do 3.000 EUR) koja su slabo konkurentna i tržišno ograničena na lokalno područje, što je ujedno i glavni uzrok <i>nedostatka ekoloških proizvođača (11,75%)</i> . Prerada je nerazvijena zbog <i>nedostatka pogona za preradu</i> . Nedostaje funkcionalnih poslovnih zona. <i>Turistički potencijal je vrlo malo iskorišten (oko 5% turizma Osječko-baranjske županije).</i>
	1. DEMOGRAFIJA: Negativni demografski trend, starenje stanovništva (prosječna dob je 39,6 godina), smanjen vitalni indeks (za 25%) i depopulacija , predstavljaju vitalnu prijetnju. Civilno društvo je slabo razvijeno - <i>nedostaje civilno društvo u užem smislu</i> (udruga koje se bave aktivnim građanstvom, volonterstvom, animiranjem stanovništva, posebice mladih).

PRILIKE	PRIJETNJE
1.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ: Dobar geoprometni položaj prilika je za LAG da postane <i>trgovinsko i/ili ugostiteljsko i/ili turističko središte</i> .	1.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ: <i>Nedostatak poduzetničkih kapaciteta, poduzetničke infrastrukture i inicijativa</i> za bolju iskorištenost geoprometnog položaja može dovesti do trajno propuštene prilike za razvoj uslijed smještanja poslovanja u okolna područja.
1.2. GEOMORFOLOŠKE I KLIMATSKE KARAKTERISTIKE: <i>Pogodne geomorfološke karakteristike prilika su za daljnji razvoj vinarstva</i> . Bogatstvo geotermalnih izvora prilika su razvoj lječilišnog turizma i energetiku.	
1.3. KULTURNO-POVIJESNE I PRIRODNE ZNAČAJKE: Bogatstvo šumskog područja, ugodna klima i očuvanost prirode, te bogato kulturno-povijesno nasljeđe, prilika su za <i>ostvarenje dodane vrijednosti prirodnih resursa kroz turizam temeljen na prirodnim resursima povezanim s vjerskim i kulturnim resursima te za edukativne aktivnosti (škola prirode i sl.)</i> .	1.3. KULTURNO-POVIJESNE I PRIRODNE ZNAČAJKE: Bez izgradnje kapaciteta i suradnje za razvijanje dodane vrijednosti pri upravljanju šumskim resursima (npr. korištenje šumskih resursa u turističke i edukativne svrhe), <i>šumski resursi neće biti kapital koji značajno pridonosi razvoju lokalne zajednice</i> , a najveći razvojni potencijal leži upravo u turizmu temeljenom na prirodnim resursima.
	1.4. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA: <i>Nedovoljno izgrađena kanalizacijska mreža i zastarjela vodovodna mreža u nekim naseljima</i> , nedostatak infrastrukture <i>za dobivanje energije iz obnovljivih izvora</i> te nedostatak alternativnih rješenja za izgradnju telekomunikacijske mreže, prepreka su iskorištavanju razvojnog potencijala, što će dovesti do daljnje stagnacije i depopulacije.
	1.5. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA: <i>Nedostatak ustanova za starije i nemoćne, te vrtića</i> , negativno utječe na ionako otežanu zapošljivost, žena.
2. GOSPODARSTVO: Poljoprivreda je djelatnost s najvećim potencijalom. Potrebno je ulagati u dodanu vrijednost poljoprivrede – kroz preradu i ruralni turizam. Prerađivačka industrija se smatra solidnim potencijalom za razvoj u smislu stvaranja dodane vrijednosti u poljoprivredi, posebice kod malih poljoprivrednih gospodarstava, a koji prevladavaju na LAG području. Turizam : Velika prilika za razvoj je u turizmu naslonjenom na prirodu, kulturu i vjerski turizam. U tom smislu su prisutni pomaci i pojedinačne inicijative koje je <i>potrebno povezati u zajedničku turističku ponudu i povećati razmjere turističkog djelovanja</i> . U tijeku su pripreme za izgradnju poslovne zone u Đakove, što će omogućiti lakše pokretanje poslovne aktivnosti.	2. GOSPODARSTVO: Poljoprivreda : Postoji opasnost od stagnacije i propadanja malih poljoprivrednih gospodarstava ukoliko se ne poveća njihova konkurentnost, što će dovesti do daljnje depopulacije i nezaposlenosti, budući da mala gospodarstva prevladavaju u poljoprivredi. Prerada : Razvoj prerađivačke djelatnosti važan za povećanje konkurentnosti malih poljoprivrednika, a oprema i procesi u preradi su preskupi upravo malim poljoprivrednicima kojima je dodana vrijednost najpotrebnija i kojih je najviše na području LAG-a. Turizam : Neiskorištenost turističkog potencijala značit će odustajanje od značajnog prihoda od turizma i smanjenu dinamiku razvoja drugih djelatnosti kojima turizam omogućuje dodanu vrijednost i dodatne prihode.
	3. DEMOGRAFIJA: Daljnja depopulacija i starenje stanovništva ugrožavaju opstanak mnogih naselja unutar LAG-a. Nedostatak građanskog aktivizma, sadržaja za mlade i slabi društveni kapital općenito, dovode do osjećaja socijalne isključenosti, nemotiviranosti i neaktivnosti, što ugrožava kvalitetu života i pridonosi depopulaciji.

GOSPODARSTVO – RAZVOJ POSTOJEĆIH POTENCIJALA: Gospodarstvo je ključni faktor razvoja – slabo razvijeno gospodarstvo glavni je uzrok demografskih i ostalih problema vezanih uz kvalitetu života. Stoga je naglasak SWOT analize na gospodarstvu kao osnovi za razvoj LAG područja. Najveći gospodarski potencijal je u **poljoprivredi (83,3% ispitanika), preradi (50% ispitanika) i ruralnom turizmu (54,2% ispitanika)**, stoga su ove 3 grane gospodarstva u fokusu razvijanja gospodarskog potencijala kroz LRS 2023.-2027., kako zasebno, tako i u sinergiji. Nedostatnost poduzetničkih potpornih institucija (poslovnih zona, poduzetničkih centara i razvojnih agencija) negativno utječe na poduzetničku klimu i razvoj poduzetničkih inicijativa, te je potrebno ulagati u aktivnosti jačanja poduzetništva kroz edukacije i financijsku podršku za poticanje inovativnosti.

Poljoprivreda: Ukupni se razvoj bazira pretežno na poljoprivredi, a prevladavaju mala poljoprivredna gospodarstva čije je tržište uglavnom lokalno. Stoga treba povećati njihovu konkurentnost na tržištu kroz ekološki uzgoj i/ili dodanu vrijednost kroz preradu, i/ili obnovljive izvore energije i/ili ruralni turizam i/ili međusobnu umreženost. Za poljoprivrednu djelatnost postoji veliki interes među stanovništvom, uključujući mlade, što poljoprivredu čini najvažnijom osi razvoja ovog područja. Također postoji interes za razvijanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz preradu, doradu i ruralni turizam. Ove se prilike trebaju iskoristiti za poticanje konkurentnosti u poljoprivredi, kroz poticanje edukacija, stvaranja dodane vrijednosti, modernizacije te unutarsektorske i međusektorske suradnje.

Prerađivačka industrija: Naglasak i interes je na prerađivačkoj industriji usmjerenoj ka stvaranju dodane vrijednosti u poljoprivredi, što treba dalje razvijati kroz ulaganja u inovacije, modernizaciju, umrežavanje, promociju, a posebice kroz ulaganje u opremu i infrastrukturu - punionice, pakirnice, sušare, skladišne kapacitete i sl.

Ruralni turizam: Potencijal kulturno-povijesne baštine, prirodnih resursa (šume i jezera), geotermalnih izvora, vinarstva te brojnost malih poljoprivrednih gospodarstava orijentiranih na lokalno tržište, upućuju na potrebu razvoja ruralnog turizma u svrhu povećanja konkurentnosti malih poljoprivrednih gospodarstava koja čine glavninu poljoprivrednih subjekata na području LAG-a, te u svrhu revitalizacije cjelokupnog LAG područja. Preduvjeti za korištenje potencijala ruralnog turizma jesu bolja međuopćinska i međusektorska suradnja, izgradnja ljudskih kapaciteta, ulaganje u osnovnu turističku infrastrukturu (vidikovci, šumske staze, kampovi, smještajni kapaciteti, kušaonice i sl.), te kreiranje zajedničkih turističkih ponuda baziranih na lokalnim specifičnostima i zajednička promocija.

INFRASTRUKTURA – OSIGURAVANJE DOSTUPNOSTI I KVALITETE OSNOVNIH KOMUNALNIH I SOCIJALNIH USLUGA: Izgradnja i modernizacija *osnovne komunalne infrastrukture (kanalizacija i vodoopskrba)* u svrhu postizanja solidne kvalitete života i osiguravanja preduvjeta za razvoj gospodarskih i društvenih djelatnosti, strateški je prioritet ovog područja. Ostala komunalna infrastruktura je solidno razvijena s obzirom na potrebe i očekivanja lokalnog stanovništva u narednom 5-godišnjem razdoblju. Društvena infrastruktura je u skladu s potrebama stanovništva (zdravstvena skrb, ljekarnička mreža, društveni domovi i sl.), uz iznimku *domova za starije i nemoćne* za kojima postoji goruća potreba, te *dječjih vrtića*, a među dionicima postoji otvorenost i prema alternativnim oblicima skrbi za djecu (dadjiljski obrti i sl.).

DEMOGRAFIJA I DRUŠTVENI KAPITAL: Osjetni i konstantni pad broja stanovnika, pad broja radno sposobnog stanovništva, porast nezaposlenosti i „starenje stanovništva“, posljedica su ekonomskih prilika, ali i društvenog ozračja. *Demografski se problemi trebaju rješavati gospodarskim mjerama i ulaganjem u infrastrukturu / dostupnost socijalnih usluga, ali i kroz jačanje integriranosti u društvo te jačanje društvenog kapitala.* Civilno društvo je trenutno bazirano na pojedine interesne skupine i djelatnosti (sektorske i strukovne udruge), a *nedostaje civilno društvo u užem smislu* - udruga i projekata koje se bave aktivnim građanstvom, volonterstvom, animiranjem stanovništva, posebice mladih. Snažno civilno društvo pridonosi društvenoj solidarnosti, sinergiji i kreiranju projektnih ideja kojima se odgovara na razvojne potrebe lokalne zajednice. Stoga je potrebno osnažiti civilno društvo ulaganjem u društvene, edukacijske i motivacijske aktivnosti, posebice one namijenjene mladima.

5. OPĆI CILJEVI, SPECIFIČNI CILJEVI I INTERVENCIJE LRS

5.1. Prikaz potreba LAG područja

Tablica 25: Potrebe LAG područja

Naziv potrebe	Opis potrebe	Naziv općeg cilja LRS kojim se ispunjava potreba	Naziv specifičnog cilja LRS kojim se ispunjava potreba
P.1. Povećanje konkurentnosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam	Ukupni se razvoj bazira pretežno na poljoprivredi, a prevladavaju mala poljoprivredna gospodarstva čije je tržište uglavnom lokalno. Stoga treba povećati njihovu konkurentnost na tržištu kroz dodanu vrijednost. (SWOT 2.)	OC.1. Povećati konkurentnost u poljoprivredi u LAG području kroz ulaganje u dodanu vrijednost	SC.1.1. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda
			SC.1.2. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz razvoj ruralnog turizma
P.2. Povećanje vidljivosti i funkcionalnosti prirodne i kulturne baštine	Područje LAG-a je bogato prirodnim resursima (jezera, geotermalni izvori, šume) i kulturnom baštinom (tradicijska kultura), no razvojni potencijal tih resursa nije dovoljno iskorišten. Stoga je potrebno potaknuti ulaganja koja istodobno pridonose očuvanju kao i korištenju prirodne i kulturne baštine. (SWOT 1.3.).	OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja	SC.2.1. Povećati vidljivost i funkcionalnost prirodne i kulturne baštine LAG područja
			SC.2.2. Povećati uključenost lokalnog stanovništva u kulturne i rekreativne aktivnosti
			SC.2.3. Poboljšati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa
			SC.2.4. Poboljšati turističku ponudu temeljenu na prirodnoj i kulturnoj baštini
P.3. Povećanje dostupnosti novih usluga i povezane infrastrukture za jačanje gospodarstva, poduzetništva i održivog razvoja	Nedostatak brojnih usluga i povezane infrastrukture može dovesti do trajno gravitiranja poslovanja i premještanja tehnoloških procesa u područja izvan LAG-a. (SWOT 1.1., 1.4., 2.)	OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja	SC.2.5. Povećati dostupnost usluga vezanih uz održivi razvoj

Tijekom izrade SWOT analize utvrđeno je da se ukupni razvoj LAG područja bazira pretežno na poljoprivredi, a prevladavaju mala poljoprivredna gospodarstva čije je tržište uglavnom lokalno, te je na osnovu toga definirana potreba P.1. Povećanje konkurentnosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam. Sukladno potrebi P.1., definirani su specifični ciljevi LRS čijim se postizanjem odgovara na tu potrebu: SC.1.1. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda i SC.1.2. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz razvoj ruralnog turizma. Ostvarenjem specifičnih ciljeva, doprinosi se općem cilju LRS: OC.1. Povećati konkurentnost u poljoprivredi u LAG području kroz ulaganja u dodanu vrijednost.

SWOT analizom je utvrđeno i da je područje LAG-a Strossmayer bogato prirodnim resursima (jezera, geotermalni izvori, šume) i kulturnom baštinom (tradicijska kultura), no razvojni potencijal tih resursa nije dovoljno iskorišten, te je definirana potreba P.2. Povećanje vidljivosti i funkcionalnosti prirodne i kulturne baštine. Sukladno potrebi P.2., definirani su specifični ciljevi LRS čijim postizanjem se odgovara tu potrebu: SC.2.1. Povećati vidljivost i funkcionalnost prirodne i kulturne baštine LAG područja; SC.2.2. Povećati uključenost lokalnog stanovništva u kulturne i rekreativne aktivnosti; SC.2.3. Poboljšati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa i SC.2.4. Poboljšati turističku ponudu temeljenu na prirodnoj i kulturnoj baštini. Specifični ciljevi SC.2.1., SC.2.2., SC.2.3. i SC.2.4. odgovaraju na potrebu P.2. i doprinose ostvarenju općeg cilja OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja.

SWOT analiza pokazala je i da problem nedostatka brojnih usluga i povezane infrastrukture može dovesti do trajno gravitiranja poslovanja i premještanja tehnoloških procesa u područja izvan LAG-a, te je definirana potreba P.3. Povećanje dostupnosti novih usluga i povezane infrastrukture za jačanje gospodarstva, poduzetništva i održivog razvoja. Sukladno potrebi P.3., definiran je specifični cilj SC.2.5. Povećati dostupnost usluga vezanih uz održivi razvoj čijim postizanjem se odgovara na tu potrebu te doprinosi postizanju općeg cilja OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja.

5.2. Opis općih i specifičnih ciljeva LRS

Tablica 26: Opći i specifični ciljevi LRS

Naziv općeg cilja	Kratki opis općeg cilja	Naziv specifičnog cilja	Kratki opis specifičnog cilja
OC.1. Povećati konkurentnost u poljoprivredi u LAG području kroz ulaganje u dodanu vrijednost	<i>Povećanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora na području LAG-a na kroz razvoj dodane vrijednost u obliku dorade, prerade, skladištenja, promocije, ruralnog turizma i međusobne umreženosti.</i>	SC.1.1. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda	<i>Kroz ulaganja u doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda, ostvarit će se dodana vrijednost poljoprivredne djelatnosti malih gospodarstava i povećati njihova konkurentnost.</i>
		SC.1.2. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz razvoj ruralnog turizma	<i>Kroz ulaganja u ruralni turizam, ostvarit će se dodana vrijednost poljoprivredne djelatnosti malih gospodarstava i povećati njihova konkurentnost.</i>
OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja	<i>Poboljšanje uvjeta za integrirani održivi ruralni razvoj kroz povećanje dostupnosti usluga i povezane infrastrukture</i>	SC.2.1. Povećati vidljivost i funkcionalnost prirodne i kulturne baštine LAG područja	<i>Povećanje vidljivosti i funkcionalnosti prirodne i kulturne baštine pridonijet će gospodarskom i društvenom razvoju LAG-a.</i>
		SC.2.2. Povećati uključenost lokalnog stanovništva u kulturne i rekreativne aktivnosti	<i>Povećanje uključenosti lokalnog stanovništva u kulturne i rekreativne aktivnosti povećat će kvalitetu života stanovništva i koheziju.</i>
		SC.2.3. Poboljšati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa	<i>Očuvanje prirodnih i kulturnih resursa kroz manifestacije, edukacije, aplikacije te opremu/infrastrukturu informativne i edukativne namjene pridonosi integriranom održivom razvoju LAG područja.</i>
		SC.2.4. Poboljšati turističku ponudu temeljenu na prirodnoj i kulturnoj baštini	<i>Poboljšanje turističke ponude temeljene na prirodnoj i kulturnoj baštini pridonosi održivom gospodarskom i društvenom razvoju LAG područja.</i>
		SC.2.5. Povećati dostupnost usluga nužnih za održivi razvoj	<i>Dostupnost novih usluga i povezane infrastrukture koje izravno utječu na smanjenje troškova, povećanje konkurentnosti i okoliš, pridonijet će održivom razvoju LAG područja.</i>

Na temelju SWOT analize i analize interesa za provedbom projekata relevantnih za provedbu LEADER-a iskazanog na radionicama, te putem anketa, utvrđene su potrebe na koje je potrebno odgovoriti postizanjem specifičnih ciljeva. Specifični ciljevi su razvrstani u dvije skupine prema općem cilju čijem ostvarenju pridonose.

Specifični ciljevi ***SC.1.1. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda i SC.1.2. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz razvoj ruralnog turizma*** pridonose ostvarenju općeg cilja „**OC.1. Povećati konkurentnost u poljoprivredi u LAG području kroz ulaganje u dodanu vrijednost**“ kroz ulaganja u usluge i infrastrukturu vezane uz održivo korištenje i očuvanje prirodne i kulturne baštine. Postizanjem SC.1.1. i SC.1.2. LRS odgovara na potrebu P.1. provedbom intervencije INT.1. Poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam.

Specifični ciljevi ***SC.2.1. Povećati vidljivost i funkcionalnost prirodne i kulturne baštine LAG područja; SC.2.2. Povećati uključenost lokalnog stanovništva u kulturne i rekreativne aktivnosti; SC.2.3. Poboljšati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa; SC.2.4. Poboljšati turističku ponudu temeljenu na prirodnoj i kulturnoj baštini; SC.2.5. Povećati dostupnost usluga nužnih za održivi razvoj*** pridonose ostvarenju općeg cilja „**OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja**“ kroz ulaganja u informativne i edukativne sadržaje (usluge i infrastrukturu) te u dostupnost novih usluga (i povezane infrastrukture) važnih za održivi razvoj. Postizanjem specifičnih ciljeva SC.2.1., SC.2.2., SC.2.3. i SC.2.4. LRS odgovara na potrebu P.2 provedbom intervencije INT.2. Poticanje ulaganja u očuvanje i održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz informativne, edukativne i turističke aktivnosti te povezanu infrastrukturu, a postizanjem specifičnog cilja SC.2.5., LRS odgovara na potrebu P.3. provedbom intervencije INT.3. Poticanje ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu.

5.3. Opis intervencija LRS uključujući projekte suradnje

Tablica 27: Intervencije u LRS

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Potreba	Intervencija
OC.1. Povećati konkurentnost u poljoprivredi u LAG području kroz ulaganje u dodanu vrijednost	SC.1.1. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda	<i>P.1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam</i>	INT.1. Poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam
	SC.1.2. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz razvoj ruralnog turizma		
OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja	SC.2.1. Povećati vidljivost i funkcionalnost prirodne i kulturne baštine LAG područja	<i>P.2. Povećanje vidljivosti i funkcionalnosti prirodne i kulturne baštine</i>	INT.2. Poticanje ulaganja u očuvanje i održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz ulaganja u informativne, edukativne i turističke aktivnosti te povezanu infrastrukturu
	SC.2.2. Povećati uključenost lokalnog stanovništva u kulturne i rekreativne aktivnosti		
	SC.2.3. Poboljšati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa		
	SC.2.4. Poboljšati turističku ponudu temeljenu na prirodnoj i kulturnoj baštini		
	SC.2.5. Povećati dostupnost usluga nužnih za održivi razvoj	<i>P.3. Povećanje dostupnosti novih usluga i povezane infrastrukture za jačanje gospodarstva, poduzetništva i održivog razvoja</i>	INT.3. Poticanje ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu

INT.1. Poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam

Intervencija odgovara na potrebu P.1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora kroz ulaganja u doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam i ostvaruje SC.1.1. i SC.1.2. Ostvarenjem SC.1.1. i SC.1.2. pridonosi se ostvarenju OC.1.

INT.2. Poticanje ulaganja u očuvanje i održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz informativne, edukativne i turističke aktivnosti te povezanu infrastrukturu

Intervencija odgovara na potrebu P.2. Povećanje vidljivosti i funkcionalnosti prirodne i kulturne baštine i ostvaruje SC.2.1., SC.2.2., SC.2.3. i SC.2.4. kroz ulaganja u informativne, edukativne i turističke aktivnosti te povezanu infrastrukturu.

INT.3. Poticanje ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu

Intervencija odgovara na potrebu P.3. Povećanje dostupnosti novih usluga i povezane infrastrukture za jačanje gospodarstva, poduzetništva i održivog razvoja i ostvaruje SC.2.5. kroz ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu.

Tablica 28: Projekti suradnje

Vrsta projekta suradnje	Područje interesa projekta suradnje	Očekivani rezultat provedbe projekta suradnje	Indikativni visina proračuna projekta suradnje
međuteritorijalni	turizam	Doprinos razvoju ruralnog turizma	3% od ukupno odobrenog iznosa za provedbu LRS
međuteritorijalni	poljoprivreda	Doprinos povećanju dodane vrijednosti u poljoprivredi	2% od ukupno odobrenog iznosa za provedbu LRS

Tablica 29: Opis intervencija

Naziv i kod intervencije	INT.1. Poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam
Područje obuhvata	Područje LAG-a Strossmayer
Kratki opis intervencije	Svrha intervencije jest potaknuti ostvarenje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz poticanje ulaganja u doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda, te poticanje ulaganja u ruralni turizam. Intervencija je izrađena na temelju potrebe P.1. iskazane u SWOT analizi (2.). INT.1. pripada čl.73 Uredbe (EU) 2021/2115. Intervencijom se pridonosi ostvarenju općeg cilja LRS OC.1. Povećati konkurentnost poljoprivrednog sektora u LAG području kroz ulaganje u dodanu ekonomsku vrijednost. Intervencijom se potiču ulaganja u doradu, preradu, skladištenje i promociju lokalnih poljoprivrednih proizvoda u mikro i malom poduzetništvu; ulaganja u suradnju poljoprivrednih subjekata povezanu sa zajedničkim korištenjem resursa vezanih uz marketing, prodaju, preradu i sl.; ulaganja u razvoj prepoznatljivosti poljoprivrednih proizvoda LAG-a; te ulaganja u razvoj uslužnih nepoljoprivrednih djelatnosti (ruralni turizam i sl.). Intervencijom se ostvaruju specifični ciljevi LRS: SC.1.1. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda i SC.1.2. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz razvoj ruralnog turizma, tako što će dodana vrijednost poboljšati ponudu, smanjiti poslovne rizike i omogućiti veći dohodak. INT. 1. pridonosi ostvarenju sljedećih specifičnih ciljeva ZPP-a i pripadajućim pokazateljima rezultata: *SO 8. Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo (R.37. Rast i radna mjesta u ruralnim područjima) – intervencijom se potiče rast i povećanje zaposlenosti kroz jačanje konkurentnosti poljoprivrednog i gospodarskog sektora. Potporom za ulaganja u jačanje konkurentnosti u poljoprivredi otvorit će se najmanje 1 novo radno mjesto te sačuvati najmanje 2 postojeća radna mjesta, R.39. Razvoj ruralnoga gospodarstva – intervencijom se potiče razvoj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća u području biogospodarstva. Potporom za ulaganja u jačanje konkurentnosti u poljoprivredi bit će razvijeno najmanje 10 poljoprivrednih subjekata.) Intervencija pridonosi ostvarenju dodane vrijednosti LEADER-a „Bolji rezultati“ kroz inovativnost (<i>Pokazatelji: broj subjekata koji su kroz projekte realizirali nove proizvode / usluge / tehnološke procese</i>) i održivost (<i>broj subjekata čiji projekti uključuju ulaganja u energetska samoodrživost</i>). Doprinos najmanje jednom pokazatelju dodane vrijednosti LEADER-a će biti uvjetovan natječajem. Razlikovanje LAG intervencije u odnosu na intervencije iz SP ZPP: Razlikovanje se osigurava kroz potporu isključivo stvaranju dodane vrijednosti (nisu prihvatljivi projekti koji se odnose na postojeće poslovne aktivnosti) i dodane vrijednosti LEADER-a. Doprinos LEADER-u je obavezan.
Ciljani korisnici	Poljoprivredni subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava s područja LAG-a Strossmayer koji su registrirani za djelatnost za koju ostvaruju potporu putem ove intervencije
Uvjeti prihvatljivosti korisnika	Temeljni uvjeti: imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116;

	• imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; • ne smije biti u postupku pred stečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima. <i>LAG može propisati odredbe u vezi temeljnih uvjeta prihvatljivosti korisnika na LAG natječaju koji su stroži od navedenog.</i> Dodatni uvjeti: • biti u rangi mikro ili malog poduzeća, ako je korisnik poduzeće; • ukoliko je korisnik poljoprivrednik, mora biti upisan u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u skladu s nadležnim propisima te imati ekonomsku veličinu poljoprivrednog gospodarstva (EVPG) od najmanje 3.000 EUR kod podnošenja Zahtjeva za isplatu. <i>Detaljni uvjeti prihvatljivosti i postupovna pravila u vezi projekta suradnje propisuju se LEADER operativnim pravilima i LAG natječajem.</i>
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	Prihvatljive vrste projekata • građenje / rekonstrukcija / opremanje objekata za proizvodnju, preradu, punjenje, pakiranje, prodaju, prezentaciju, skladištenje proizvoda; objekata za turizam te postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora vlastite potrebe, s pripadajućom opremom • kupnja strojeva / opreme za proizvodnju, preradu, punjenje, pakiranje, prodaju, prezentaciju, skladištenje proizvoda; za proširenje turističke ponude i postizanje energetske samoodrživosti • i ostala prihvatljiva ulaganja definirana natječajem UVJETI PRIHVATLJIVOSTI PROJEKATA Temeljni uvjeti prihvatljivost projekata: • biti usklađen s ciljevima LRS • biti usklađen s jednim ili više specifičnih ciljeva SP ZPP navedenim u članku 6. stavku 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/2115 • provoditi se na području LAG-a na kojemu korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu • ukupni iznos projekta ne smije biti veći od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) • biti usklađen s pravilima državne potpore, ako je primjenjivo • biti usklađen s EU i RH zakonodavstvom koje se odnosi na predmetni projekt <i>LAG može propisati odredbe u vezi temeljnih uvjeta prihvatljivosti projekata koji su stroži od navedenog.</i> Dodatni uvjeti prihvatljivosti projekata: • Projekt mora doprinijeti najmanje jednom pokazatelju LEADER-a • u LAG intervencijama namijenjenim preradi poljoprivrednih proizvoda, projekti se moraju odnositi na preradu proizvoda primarne poljoprivredne proizvodnje, a koji su navedeni u Prilogu I. Ugovora • aktivnosti vezane uz projekt ne smiju započeti prije podnošenja zahtjeva za potporu <i>Detaljni kriteriji prihvatljivosti definiraju se LAG natječajem.</i>
Načela kriterija odabira	<i>Ekonomska veličina</i> – prioritet imaju prijavitelji ekonomske veličine između 3.000 i 15.000 eura SO <i>Inovativnost</i> – prioritet imaju projekti kojima se uvode novi proizvodi / usluge / tehnološki procesi (doprinos LEADER-u) <i>Energetska samoodrživost</i> – prioritet imaju projekti kojima se razvija energetska samoodrživost (doprinos LEADER-u)
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se LAG natječajem

Najviša ukupna vrijednost projekta	Najviša ukupna vrijednost projekta je do 300.000,00 EUR(bez PDV-a)
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se LAG natječajem
Najviši iznos potpore po projektu	Najviši iznos potpore po projektu je do 200.000,00 EUR
Intenzitet potpore	Najviše 65% prihvatljivih troškova projekta, a iznimno se može povećati u sljedećim slučajevima: a) najviše 80% prihvatljivih troškova projekta kada je korisnik mladi poljoprivrednik kako je definirano u SP ZPP i Uputom za izradu LRS b) najviše 85% prihvatljivih troškova projekta za ulaganja malih poljoprivrednih gospodarstava kako su definirana u SP ZPP i Uputom za izradu LRS

Pokazatelji		
Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	1	
Broj sačuvanih radnih mjesta	2	
R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva
	Mjerna jedinica	Broj poduzeća
	Ciljna vrijednost	10

Naziv i kod intervencije	INT.2.Poticanje ulaganja u očuvanje i održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz informativne, edukativne i turističke aktivnosti te povezanu infrastrukturu
Područje obuhvata	Područje LAG-a Strossmayer
Kratki opis intervencije	Svrha intervencije jest potaknuti održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz ulaganja koja se odnose na edukativne i promotivne aktivnosti te povezanu infrastrukturu, a u skladu s načelima održivog razvoja i očuvanja prirodne i kulturne baštine. Intervencija je izrađena na temelju potrebe P.2. koja je iskazana u SWOT analizi (1.3). INT.2. pripada čl.73 Uredbe (EU) 2021/2115. Intervencijom se pridonosi ostvarenju općeg cilja LRS OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja. Intervencijom se potiču ulaganja u razvoj male edukativne/informativne/turističke infrastrukture u svrhu razvoja identiteta LAG područja; u revitalizaciju i razvoj kulturnih i prirodnih resursa karakterističnih za LAG područje; u podizanje svijesti / prijenos znanja i vještina vezanih uz očuvanje i korištenje kulturne i prirodne baštine LAG područja; u kulturne / sportske / rekreativne / promotivne aktivnosti vezane uz povećanje vidljivosti kulturnih i prirodnih vrijednosti i sadržaja na LAG području. Intervencijom se ostvaruju sljedeći specifični ciljevi LRS: SC.2.1. Povećati vidljivost i funkcionalnost prirodne i kulturne baštine LAG područja SC.2.2. Povećati uključenost lokalnog stanovništva u kulturne i rekreativne aktivnosti SC.2.3. Poboljšati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa SC.2.4. Poboljšati turističku ponudu temeljenu na prirodnoj i kulturnoj baštini Intervencija 2. pridonosi ostvarenju sljedećih specifičnih ciljeva ZPP-a i pripadajućim pokazateljima rezultata:

	*SO 8. Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo; R.37. Rast i radna mjesta u ruralnim područjima – razvojem novih usluga i infrastrukture, intervencijom se potiče stvaranje i očuvanje radnih mjesta – <i>potporom ostvarenom kroz ovu intervenciju pridonijet će se stvaranju najmanje 1 novog radnog mjesta i očuvanju najmanje 12 radnih mjesta</i>; R.40. Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva – intervencijom se potiču lokalne inicijative za pronalaženje praktičnih rješenja za ekonomske, društvene i/ili okolišne izazove i iskorištavanje novih mogućnosti, koristeći digitalne tehnologije gdje je to prikladno te razvoj seoskih središta koja pružaju promotivne i edukativne usluge – <i>najmanje 1 projekt obuhvaćen potporom kroz ovu intervenciju doprinijet će pametnoj tranziciji</i>; R.41. Povezivanje ruralnih područja Europe – intervencijom se ruralnom stanovništvu olakšava pristup infrastrukturi i uslugama – <i>potporom ostvarenom kroz ovu intervenciju olakšat će se pristup infrastrukturi i uslugama za najmanje 3000 korisnika/stanovnika</i>. Intervencija pridonosi ostvarenju sljedećih dodanih vrijednosti LEADER-a: „Bolji rezultati“ kroz inovativnost u okviru projekata kojima se uvodi nova infrastruktura i/ili nove usluge (<i>pokazatelj: broj subjekata koji su kroz projekte realizirali nove proizvode / usluge / tehnološke procese; broj projekata vezanih uz koncept Pametna sela</i>) i održivost (<i>broj subjekata čiji projekti uključuju ulaganja u energetska samoodrživost</i>). „Povećan društveni kapital“ kroz prijenos znanja u okviru projekata koji uključuju edukaciju i/ili infrastrukturu namijenjenu edukativnim aktivnostima (<i>pokazatelj: broj osoba koje imaju koristi od informativnih i edukativnih aktivnosti provedenih u okviru ove intervencije</i>). „Dobro upravljanje“ kroz projektno partnerstvo među lokalnim dionicima (<i>pokazatelj: broj projekata koji uključuju međusektorsko partnerstvo</i>). Doprinos dodanim vrijednostima LEADER-a se osigurava uvjetima prihvatljivosti projekata za odabir na natječajima: doprinos najmanje 2 pokazateljima dodane vrijednosti LEADER-a je uvjet prihvatljivosti projekata za odabir na natječajima, a međusektorsko projektno partnerstvo je uvjet za infrastrukturne projekte. Razlikovanje LAG intervencije u odnosu na intervencije iz SP ZPP: Razlikovanje se osigurava kroz potporu isključivo onim projektima koji ruralnom stanovništvu omogućuju dostupnost novoj infrastrukturi i/ili uslugama, a ujedno pridonose najmanje 2 dodanim vrijednostima LEADER-a, te kroz potporu isključivo onim infrastrukturnim projektima koji se provode u međusektorskom partnerstvu. Doprinos LEADER-u je obavezan.
Ciljani korisnici	Jedinice lokalne samouprave, organizacije civilnog društva i drugi subjekti s područja LAG-a Strossmayer koji su registrirani za djelatnost za koju ostvaruju potporu putem ove intervencije
Uvjeti prihvatljivosti korisnika	Temeljni uvjeti: • imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; • imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; • ne smije biti u postupku pred stečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima. <i>LAG može propisati odredbe u vezi temeljnih uvjeta prihvatljivosti korisnika na LAG natječaju koji su Stroži od navedenog.</i> Dodatni uvjeti: • biti u rangi mikro ili malog poduzeća, ako je korisnik poduzeće;

	ne smije biti poljoprivredno gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u skladu s nadležnim propisima te imati ekonomsku veličinu poljoprivrednog gospodarstva (EVPG) od najmanje 3.000 EUR kod podnošenja Zahtjeva za isplatu. <i>Detaljni uvjeti prihvatljivosti i postupovna pravila u vezi projekta suradnje propisuju se LEADER operativnim pravilima i LAG natječajem.</i>
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	PRIHVATLJIVE VRSTE PROJEKATA - izgradnja i unaprjeđenje infrastrukture edukativne/informativne/turističke/sportsko-rekreativne/promotivne namjene (<i>poučne staze, vidikovci, objekti namijenjeni edukativnim aktivnostima, turistički objekti i smještajni kapaciteti, kampovi i sl.</i>) - manifestacije vezane uz promociju i vidljivost prirodne i/ili kulturne baštine LAG područja - edukacije vezane uz očuvanje i korištenje prirodne i/ili kulturne baštine LAG područja (<i>radionice, okrugli stolove, ljetne škole i sl.</i>) - digitalna rješenja u svrhu održivog korištenja prirodne i/ili kulturne baštine (<i>turističke/informativne aplikacije i sl.</i>) - oprema za unaprjeđenje turističke ponude, održavanje edukacija, sportsko-rekreativne aktivnosti, informiranje i promociju - i ostala prihvatljiva ulaganja definirana natječajem UVJETI PRIHVATLJIVOSTI PROJEKATA Temeljni uvjeti prihvatljivost projekata: - biti usklađen sa ciljevima iz LRS - biti usklađen s jednim ili više specifičnih ciljeva SP ZPP navedenim u članku 6. stavku 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/2115 - provoditi se na području LAG-a kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu - ukupni iznos projekta ne smije biti veći Od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) - biti usklađen s pravilima državne potpore, ako je primjenjivo - biti usklađen s EU i RH zakonodavstvom koje se odnosi na predmetni projekt <i>LAG može propisati odredbe u vezi temeljnih uvjeta prihvatljivosti projekata koji su stroži od navedenog.</i> Dodatni uvjeti prihvatljivosti projekata: - aktivnosti vezane uz projekt ne smiju započeti prije podnošenja zahtjeva za potporu, Osim pripremnih aktivnosti (opći troškovi, stjecanje vlasništva nad nekretninom na kojoj će se obavljati ulaganje, ishođenje građevinskih i drugih dozvola) - građevina/zemljište na kojem se provodi ulaganje mora biti u vlasništvu korisnika ili korisnik mora dokazati pravni interes nad građevinom/zemljištem koja je predmet ulaganja - kod ulaganja namijenjenih temeljnim uslugama i infrastrukturi u ruralnim područjima, projekt se mora provoditi u naselju s najviše 25.000 stanovnika - kod ulaganja namijenjenih razvoju nepoljoprivrednih djelatnosti, projekti se moraju odnositi na nepoljoprivredne djelatnosti, odnosno izlazni proizvod mora biti proizvod koji nije obuhvaćen Prilogom I. Ugovora. - infrastrukturni projekti se moraju provoditi u međusektorskom partnerstvu - projekt mora doprinijeti najmanje 2 pokazateljima dodane vrijednosti LEADER-a <i>Detaljniji kriteriji prihvatljivosti će biti definirani LAG natječajem.</i>

Načela kriterija odabira	<i>Dostupnost infrastrukture/usluge</i> – prioritet imaju prijavitelji čiji projekti obuhvaćaju veći broj stanovnika/korisnika <i>Međusektorsko partnerstvo</i> – prioritet imaju projekti koji se provode u međusektorskom partnerstvu (doprinos LEADER-u) <i>Inovativnost</i> – prioritet imaju projekti kojima se uvodi nova usluga i povezana infrastruktura (doprinos LEADER-u) <i>Energetska samoodrživost</i> – prioritet imaju projekti kojima se razvija energetska samoodrživost (doprinos LEADER-u)
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se LAG natječajem
Najviša ukupna vrijednost projekta	50.000,00 EUR (bez PDV-a)
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se LAG natječajem
Najviši iznos potpore po projektu	50.000,00 EUR
Intenzitet potpore	od min. 40% do max. 100% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta za projekte vezane uz izgradnju i razvoj javne infrastrukture, te od min. 40% do max. 65% prihvatljivih troškova projekta za projekte vezane uz usluge i opremu

Pokazatelji		
Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	1	
Broj sačuvanih radnih mjesta	12	
R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	R.41. Povezivanje ruralnih područja Europe
	Mjerna jedinica	<i>Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi</i>
	Ciljna vrijednost	3000
2.	Naziv pokazatelja	R.40. Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva
	Mjerna jedinica	<i>Broj projekata</i>
	Ciljna vrijednost	1

Naziv i kod intervencije	INT.3. Poticanje ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu
Područje obuhvata	Područje LAG-a Strossmayer
Kratki opis intervencije	Svrha intervencije jest veća dostupnost novih usluga i povezane infrastrukture. Intervencija proizlazi iz potrebe P.3. Povećanje dostupnosti novih usluga i povezane infrastrukture za jačanje gospodarstva, poduzetništva i održivog razvoja (SWOT 2.) poput klaonice, inkubatora i drugih usluga (i povezane infrastrukture) koje nisu dostupne građanima i pravnim subjektima s cjelokupnog područja LAG-a Strossmayer. Intervencijom se pridonosi ostvarenju općeg cilja OC.2. Poboľjšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja kroz ulaganja u javne usluge potrebne za održivi gospodarski razvoj. Intervencijom se ostvaruje specifični cilj SC.2.5. Povećati dostupnost usluga nužnih za održivi razvoj.

	Intervencija 3. pridonosi ostvarenju sljedećih specifičnih ciljeva ZPP-a i pripadajućim pokazateljima rezultata: *SO 8. Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo: R.41. Povezivanje ruralnih područja Europe – intervencijom se ruralnom stanovništvu olakšava pristup infrastrukturi i uslugama – <i>potporom ostvarenom kroz ovu intervenciju olakšat će se pristup infrastrukturi i uslugama za najmanje 100 korisnika/stanovnika.</i> Intervencija pridonosi ostvarenju sljedećih dodanih vrijednosti LEADER-a: „Bolji rezultati“ kroz inovativnost u okviru projekata kojima se uvodi nova infrastruktura i/ili nove usluge (<i>pokazatelji: broj subjekata koji su kroz projekte realizirali nove javne usluge</i>) „Dobro upravljanje“ kroz projektno partnerstvo među lokalnim dionicima (<i>pokazatelji: broj projekata koji uključuju međusektorsko partnerstvo</i>). Doprinos dodanim vrijednostima LEADER-a se osigurava uvjetima prihvatljivosti projekata za odabir na natječaju: Obavezan doprinos načelu inovativnosti i međusektorskoj suradnji. Razlikovanje LAG intervencije u odnosu na intervencije iz SP ZPP: Intervencijom se podupire uvođenje novih usluga i povezane infrastrukture koje imaju javni karakter i u vlasništvu su javnog i civilnog sektora, dok se ostalim mjerama podupiru usluge i povezana infrastruktura u privatnom vlasništvu i za vlastite potrebe. Razlikovanje se osigurava i kroz obavezan doprinos projekta međusektorskoj suradnji i inovativnosti. Doprinos LEADER-u je obavezan. Intervencija je izrađena na temelju potrebe P.3. INT.3. pripada čl.73 Uredbe (EU) 2021/2115.
Ciljani korisnici	Jedinice lokalne samouprave, organizacije civilnog društva, zadruge s područja LAG-a Strossmayer
Uvjeti prihvatljivosti korisnika	Temeljni uvjeti: • imati prebivalište ili sjedište, uključujući podružnicu, ovisno o organizacijskom obliku unutar područja LAG-a putem kojeg podnosi zahtjev za potporu, prije dana objave LAG natječaja sve do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti sukladno članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) br. 2021/2116; • imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu; • ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima. <i>LAG može propisati odredbe u vezi temeljnih uvjeta prihvatljivosti korisnika na LAG natječaju koji su Stroži od navedenog.</i> Dodatni uvjeti: • biti u rangu mikro ili malog poduzeća, ako je korisnik poduzeće; • ne smije biti poljoprivredno gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u skladu s nadležnim propisima te imati ekonomsku veličinu poljoprivrednog gospodarstva (EVPG) od najmanje 3.000 EUR kod podnošenja Zahtjeva za isplatu. <i>Detaljni uvjeti prihvatljivosti i postupovna pravila u vezi projekta suradnje propisuju se LEADER operativnim pravilima i LAG natječajem.</i>
Prihvatljive vrste projekta i uvjeti prihvatljivosti projekta	PRIHVATLJIVE VRSTE PROJEKATA • izgradnja i unaprjeđenje infrastrukture povezane s novom uslugom • digitalna rješenja povezana s novom uslugom • oprema povezana s novom uslugom • ostala prihvatljiva ulaganja definirana natječajem

	UVJETI PRIHVATLJIVOSTI PROJEKATA Temeljni uvjeti prihvatljivost projekata: • biti usklađen sa ciljevima iz LRS • biti usklađen s jednim ili više specifičnih ciljeva SP ZPP navedenim u članku 6. stavku 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/2115 • provoditi se na području LAG-a kojem korisnik na LAG natječaju podnosi zahtjev za potporu • ukupni iznos projekta ne smije biti veći Od 300.000,00 EUR (bez PDV-a) • biti usklađen s pravilima državne potpore, ako je primjenjivo • biti usklađen s EU i RH zakonodavstvom koje se odnosi na predmetni projekt <i>LAG može propisati odredbe u vezi temeljnih uvjeta prihvatljivosti projekata koji su stroži od navedenog.</i> Dodatni uvjeti prihvatljivosti projekata: • aktivnosti vezane uz projekt ne smiju započeti prije podnošenja zahtjeva za potporu, Osim pripremnih aktivnosti (opći troškovi, stjecanje vlasništva nad nekretninom na kojoj će se obavljati ulaganje, ishođenje građevinskih i drugih dozvola) • građevina/zemljište na kojem se provodi ulaganje mora biti u vlasništvu korisnika ili korisnik mora dokazati pravni interes nad građevinom/zemljištem koja je predmet ulaganja • kod ulaganja namijenjenih temeljnim uslugama i infrastrukturi u ruralnim područjima, projekt se mora provoditi u naselju s najviše 25.000 stanovnika • kod ulaganja namijenjenih razvoju nepoljoprivrednih djelatnosti, projekti se moraju odnositi na nepoljoprivredne djelatnosti, odnosno izlazni proizvod mora biti proizvod koji nije obuhvaćen Prilogom I. Ugovora. • infrastrukturni projekti se moraju provoditi u međusektorskom partnerstvu • projekt mora doprinijeti najmanje 2 pokazateljima dodane vrijednosti LEADER-a <i>Detaljniji kriteriji prihvatljivosti će biti definirani LAG natječajem.</i>
Načela kriterija odabira	<i>Dostupnost infrastrukture/usluge</i> – prioritet imaju prijavitelji čiji projekti obuhvaćaju veći broj stanovnika/korisnika <i>Međusektorsko partnerstvo</i> – prioritet imaju projekti koji se provode u međusektorskom partnerstvu (doprinos LEADER-u) <i>Inovativnost</i> – prioritet imaju projekti kojima se uvodi nova usluga i povezana infrastruktura (doprinos LEADER-u) <i>Energetska samoodrživost</i> – prioritet imaju projekti kojima se razvija energetska samoodrživost (doprinos LEADER-u)
Najniža ukupna vrijednost projekta	Odredit će se LAG natječajem
Najviša ukupna vrijednost projekta	50.000,00 EUR (bez PDV-a)
Najniži iznos potpore po projektu	Odredit će se LAG natječajem
Najviši iznos potpore po projektu	50.000,00 EUR
Intenzitet potpore	od min. 40% do max. 100% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta za projekte vezane uz izgradnju i razvoj javne infrastrukture, te od min. 40% do max. 65% za projekte vezane uz usluge i opremu

Pokazatelji

Broj novostvorenih radnih mjesta (puno radno vrijeme), doprinosi R.37 ZPP-a	0	
Broj sačuvanih radnih mjesta	0	

R.b.		
1.	Naziv pokazatelja	R.41. Povezivanje ruralnih područja Europe
	Mjerna jedinica	<i>Broj ruralnog stanovništva koji ima koristi</i>
	Ciljna vrijednost	100

Skupni prikaz svih pokazatelja za sve intervencije LRS

Intervencija LRS	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Doprinos pokazateljima rezultata ZPP	Ciljna vrijednost po godinama							Ukupna vrijednost
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	
INT.1.	Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	Broj. poduzeća	<i>R.39</i>	0	0	0	0	4	4	2	10
INT.2.	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	<i>R.41.</i>	0	0	0	0	0	0	3000	3000
INT.2.	Broj strategija pametnih sela za koje je dodijeljena potpora	Broj projekata	<i>R.40.</i>	0	0	0	0	0	0	1	1
INT.3.	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	<i>R.41.</i>	0	0	0	0	0	0	100	100
Nova radna mjesta	. Nova radna mjesta koja primaju potporu za ulaganja u okviru projekata ZPP-a	Broj novih radnih mjesta	<i>R.37.</i>	0	0	0	0	0	0	2	2

Sačuvana radna mjesta		Broj sačuvanih radnih mjesta		0	0	0	0	0	0	14	14
-----------------------	--	------------------------------	--	---	---	---	---	---	---	----	----

Prikaz kriterija na temelju kojih projekti iz intervencije doprinose provedbi koncepta Pametnih sela

r.b.	Kriterij koji doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela	Kriteriji LAG-a na temelju kojih se projekti svrstavaju u projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
1.	Inovativna i pametna rješenjima u selima	Nove usluge i infrastruktura koji uključuju pametna rješenja (INT.2.)
2.	Digitalizaciju u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	Projekti koji uključuju digitalne alate (INT.1., INT.2.)
3.	Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima.	Projekti koji uključuju energetske samoodrživost (INT.1., INT.2.)

5.4. Opis procesa odabira projekata na LAG natječajima

1. Priprema LAG natječaja

Stručna služba LAG-a priprema dokumentaciju koja minimalno sadrži: predmet, svrhu i iznos raspoloživih sredstava LAG Natječaja; uvjete prihvatljivosti korisnika i dokumentaciju; uvjete prihvatljivosti projekta i dokumentaciju; uvjete prihvatljivosti troškova i dokumentaciju; kriterije odabira projekata i dokumentaciju za ocjenu usklađenosti projekta s kriterijima; prag prolaznosti; prihvatljive i neprihvatljive troškove; postupak odabira projekata; visinu i intenzitet potpore (s jasno definiranim uvećanjima); način, uvjete i rokove podnošenja Zahtjeva za potporu; rokove i uvjete za podnošenje prigovora te popis priloga i obrazaca.

2. Provedba LAG natječaja

2.1. Zaprimanje Zahtjeva za potporu: Projektni prijedlozi zaprimaju se putem službene adrese LAG-a. Način podnošenja Zahtjeva za potporu jasno će biti naznačen u LAG Natječaju. Otvaranje Zahtjeva za potporu pristiglih na LAG natječaj obavlja Povjerenstvo kojeg imenuje Upravni odbor LAG-a. Povjerenstvo čini njegov Predsjednik te LAG administratori.

2.2. Ocjenjivanje i odabir projekata: Nakon zaprimanja Zahtjeva za potporu provodi se administrativna kontrola koja, ujedno, predstavlja i 1. fazu (tzv. Analiza 1) u postupku odabira projekata za provedbu LRS. Tijekom ove faze, LAG može zatražiti i nadopunu dokumentacije dostavljene od strane korisnika koji su podnijeli Zahtjeve za potporu na natječaj. Cilj 1. faze je provjera: potpunosti Zahtjeva za potporu, prihvatljivosti korisnika te osnovnih uvjeta prihvatljivosti projekta. Nakon administrativne provjere, započinje 2. faza (Analiza 2) koja predstavlja kvalitativno ocjenjivanje Zahtjeva za potporu od strane Ocjenjivačkog odbora kojeg imenuje Upravni odbor LAG-a, a koja se provodi sukladno definiranim internim procedurama LAG-a i usvojenim kriterijima. Rezultat ovih analiza je rang lista projekata s pratećom dokumentacijom koja se upućuje na odlučivanje Upravnom odboru LAG-a. Upravni odbor, zatim, provodi procjenu projektnih prijedloga prema izvješću i privremenoj rang listi te provjere sukladnosti s kriterijima za vrednovanje i odabir projekata. Na odluke Upravnog odbora,

korisnici imaju mogućnost prigovora Tijelu za prigovore LAG-a. Odluke Tijela za prigovore moraju biti jasne i konačne i ne mogu ni na koji način biti promijenjene od strane UO LAG-a. U slučaju da je prigovor prihvaćen, Zahtjev za potporu se vraća u administrativnu obradu.

3. Dodjela sredstava

Nakon završetka natječaja i postupka odabira projekata na razini LAG-a, postupovna dokumentacija i odluke o odabiru dostavljaju se APPRRR-u putem AGRONET-a, na način da LAG podnosi Zahtjev za potporu za odobrene projekte. APPRRR provodi postupak provjere usklađenosti odabira projekata LAG-a s kriterijima navedenim u LRS i LAG Natječajem, te, nakon provedenih provjera, donosi Odluku o dodjeli sredstava za svaki pozitivno ocijenjeni Zahtjev za potporu. Lista potvrđenih i odobrenih projekata od strane APPRRR-a objavljuje se na mrežnim stranicama LAG-a Strossmayer.

5.5. Usklađenost LRS sa ZPP

Tablica 30: Usklađenost LRS sa SP ZPP

Opći cilj LRS	Specifični cilj LRS	Intervencija LRS	Usklađenost s specifičnim ciljevima ZPP (uključujući međusektorski/horizontalni)
OC.1. Povećati konkurentnost u poljoprivredi u LAG području kroz ulaganje u dodanu vrijednost	SC.1.1. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda	INT.1. Poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam	SO 8. Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo: R.37. <i>Rast i radna mjesta u ruralnim područjima</i> – intervencijom se potiče rast i povećanje zaposlenosti kroz jačanje konkurentnosti poljoprivrednog i gospodarskog sektora. Potporom za ulaganja u jačanje konkurentnosti u poljoprivredi otvorit će se najmanje 1 radno mjesto te će se sačuvati najmanje 2 postojeća radna mjesta. R.39. <i>Razvoj ruralnoga gospodarstva</i> – intervencijom se potiče razvoj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća u području biogospodarstva. Potporom za ulaganja u jačanje konkurentnosti u poljoprivredi bit će

			razvijeno najmanje 10 poljoprivrednih subjekata.
	SC.1.2. Povećati dodanu vrijednost poljoprivrede kroz razvoj ruralnog turizma		DOPRINOS DODANOJ VRIJEDNOSTI LEADER-a: Intervencija pridonosi ostvarenju dodane vrijednosti LEADER-a „Bolji rezultati“ kroz inovativnost (<i>Pokazatelji: broj subjekata koji su kroz projekte realizirali nove proizvode / usluge / tehnološke procese</i>) i održivost (<i>broj subjekata čiji projekti uključuju ulaganja u energetske samoodrživost</i>). Doprinos najmanje jednom pokazatelju dodane vrijednosti LEADER-a je uvjetovan natječajem.
OC.2. Poboljšati uvjete za integrirani održivi ruralni razvoj LAG područja	SC.2.1. Povećati vidljivost i funkcionalnost prirodne i kulturne baštine LAG područja	INT.2. Poticanje ulaganja u očuvanje i održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz informativne, edukativne i turističke aktivnosti te povezanu infrastrukturu	SO 8. Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo: R.37. <i>Rast i radna mjesta u ruralnim područjima – razvojem novih usluga i infrastrukture, intervencijom se potiče stvaranje i očuvanje radnih mjesta – potporom ostvarenom kroz ovu intervenciju pridonijet će se stvaranju najmanje 1 novog radnog mjesta i očuvanju najmanje 12 radnih mjesta;</i> R.40. <i>Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva – intervencijom se potiču lokalne inicijative za pronalaženje praktičnih rješenja za ekonomske, društvene i/ili okolišne izazove i iskorištavanje novih mogućnosti, koristeći digitalne tehnologije gdje je to prikladno te razvoj seoskih središta koja pružaju promotivne i edukativne usluge – najmanje 1 projekt obuhvaćen potporom kroz ovu intervenciju doprinijet će razvoju koncepta Pametna sela;</i> R.41. <i>Povezivanje ruralnih područja Europe – intervencijom se ruralnom stanovništvu olakšava pristup infrastrukturi i uslugama – potporom ostvarenom kroz ovu intervenciju olakšat će se pristup infrastrukturi i uslugama za najmanje 3000 korisnika/stanovnika.</i>
	SC.2.2. Povećati uključenost lokalnog stanovništva u kulturne i rekreativne aktivnosti		
	SC.2.3. Poboljšati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa		

	SC.2.4. Poboljšati turističku ponudu temeljenu na prirodnoj i kulturnoj baštini		DOPRINOS DODANOJ VRIJEDNOSTI LEADER-a: „Bolji rezultati“ kroz inovativnost u okviru projekata kojima se uvodi nova infrastruktura i/ili nove usluge (<i>pokazatelji: broj subjekata koji su kroz projekte realizirali nove proizvode / usluge / tehnološke procese; broj projekata vezanih uz koncept Pametna sela</i>) i održivost (<i>broj subjekata čiji projekti uključuju ulaganja u energetska samoodrživost</i>). „Povećan društveni kapital“ kroz prijenos znanja u okviru projekata koji uključuju edukaciju i/ili infrastrukturu namijenjenu edukativnim aktivnostima (<i>pokazatelj: broj osoba koje imaju koristi od informativnih i edukativnih aktivnosti provedenih u okviru ove intervencije</i>). „Dobro upravljanje“ kroz projektno partnerstvo među lokalnim dionicima (<i>pokazatelji: broj projekata koji uključuju međusektorsko partnerstvo</i>). Doprinos dodanim vrijednostima LEADER-a se osigurava uvjetima prihvatljivosti projekata za odabir na natječajima: doprinos najmanje 2 pokazateljima dodane vrijednosti LEADER-a je uvjet prihvatljivosti projekata za odabir na natječajima, a međusektorsko projektno partnerstvo je uvjet za infrastrukturne projekte.
	SC.2.5. Povećati dostupnost usluga nužnih za održivi razvoj	INT.3. Poticanje ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu	SO 8.Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo: R.41. Povezivanje ruralnih područja Europe – intervencijom se ruralnom stanovništvu olakšava pristup infrastrukturi i uslugama – potporom ostvarenom kroz ovu intervenciju olakšat će se pristup infrastrukturi i uslugama za najmanje 100 korisnika/stanovnika. DOPRINOS DODANOJ VRIJEDNOSTI LEADER-a: „Bolji rezultati“ kroz inovativnost u okviru projekata kojima se uvodi nova infrastruktura i/ili nove usluge (<i>pokazatelji: broj subjekata koji su kroz projekte realizirali nove javne usluge</i>). „Dobro upravljanje“ kroz projektno partnerstvo među lokalnim dionicima (<i>pokazatelji: broj projekata koji uključuju međusektorsko partnerstvo</i>). Doprinos dodanim vrijednostima LEADER-a se osigurava uvjetima prihvatljivosti projekata za odabir na natječaju: Obavezan doprinos načelu inovativnosti i međusektorskoj suradnji.

6. KAPACITET LAG-a ZA PROVEDBU LRS

6.1. Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbom LRS

6.1.1. Ljudski kapaciteti LAG-a

Lokalna akcijska grupa Strossmayer predstavlja formalno lokalno razvojno partnerstvo različitih multisektorskih dionika formirano za provedbu LEADER/CLLD programa. Članovi partnerstva - Skupštine jesu predstavnici javnog, civilnog i gospodarskog sektora koji su izabrali i potvrdili članove Upravnog odbora.

Strategiju provode članovi LAG-a (kroz upravni odbor i skupštinu) te ured (stručna služba) LAG-a. Upravni odbor ima zadaću razvoja i provedbe kriterija te kontrole procedura za odabir projektnih prijedloga koje će se financirati u okviru provedbe LRS.

Voditelj LAG-a (voditelj stručne službe LAG-a) odgovoran je za provedbu zadaća i odluka Upravnog odbora te za provedbu odluka članova Skupštine i Predsjednika LAG-a, kao i za učinkovitu provedbu Strategije. Broj i struktura upravljačkih tijela LAG-a te iskustvo u provedbi LRS i drugih aktivnosti opisani su u poglavljima 1, 2 i 3 ove strategije.

LAG planira osnažiti svoje kapacitete kroz edukaciju članova upravljačkih tijela i zaposlenika stručne službe, posebice u području samog LEADER koncepta, koncepta „Pametna sela“ i provedbe Zelenog plana. Broj članova upravljačkih tijela i zaposlenika u stručnoj službi planira se zadržati, a po potrebi i povećati, razmjerno povećanju broja projekata i obujmu posla. Na provedbi LRS i animacijskim aktivnostima će i dalje raditi 3 osobe zaposlene u stručnoj službi – voditelj LAG-a i 2 stručna suradnika.

6.1.2. Financijski kapaciteti

Financijski kapaciteti LAG-a Strossmayer za provedbu LRS temelje se na korištenju sredstava koja su na raspolaganju putem provedbe intervencije 77.06 „Potpora LEADER (CLLD) pristupu“ (u daljnjem tekstu: LEADER intervencija) iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. Dio sredstava predfinanciranja planira se koristiti iz članarine (samofinanciranje) članova partnerstva, a koja trenutno iznosi 14.692,00 EUR/ godina (ukupno svih članova). Osim članarina, LAG ukoliko se za isto kroz provedbu LRS možda ne ukaže potreba ne planira koristiti dodatni sustav međufinanciranja.

Tablica 31: Kapacitet LAG-a za upravljanje LAG-om i provedbu LRS

Godina provedbe LRS	Planirani broj zaposlenih osoba koji rade isključivo na provedbi LRS (animacija, LAG natječaj, ostali uredski poslovi u vezi provedbe LRS), izražen u FTE	Planirani iznos članarina (ukupno) za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Planirani iznos iz ostalih izvora financiranja za predfinanciranje tekućih troškova i animacije	Ukupno planirani iznos za predfinanciranje tekućih troškova i animacije
2023.	3,00	14.692,00	0,00	14.692,00
2024.	3,00	14.692,00	0,00	14.692,00
2025.	3,00	14.692,00	0,00	14.692,00
2026.	3,00	14.692,00	0,00	14.692,00
2027.	3,00	14.692,00	0,00	14.692,00
2028. (n+2)	3,00	14.692,00	0,00	14.692,00
2029. (n+2)	3,00	14.692,00	0,00	14.692,00

6.2. Opis praćenja (monitoring) i procjene (evaluacija) provedbe LRS

Za praćenje i vrednovanje provedbe LRS prvenstveno je zadužen stručni voditelj LAG-a, zaposlenici stručne službe LAG-a odnosno LAG administrator te Predsjednik, Upravni odbor te vanjski stručnjak koji provodi vanjsko vrednovanje. Praćenje (monitoring) podrazumijeva ocjenu valjanosti provedbe aktivnosti i izvršenja proračuna u odnosu na planirane metode, dinamiku i druge odrednice navedene u LRS. Vrednovanje (evaluacija) se odnosi na ocjenu uspješnosti u postizanju ciljeva, rezultata i učinaka LRS.

Praćenje (monitoring) uključuje:

- statistiku prijave projekata
- terminski plan objave natječaja
- statistiku uspješnosti provedbe projekata

Voditelj LAG-a odgovoran je za prikupljanje, pregled dokumentacije, nadopunu dokumentacije, provedbu LRS, organiziranje aktivnosti praćenja i mjerenja učinka provedbe. Predsjednik je zadužen za organiziranje nadzor i vođenje svih aktivnosti praćenja i mjerenja učinaka provedbe. Sve aktivnosti tijekom provedbe LRS prate narativna (kvalitativna) i financijska (kvantitativna) izvješća s pratećim potpisnim listama ciljanih korisnika i medijskom arhivom. Izvješća odobrava Upravni odbor LAG-a te predlaže eventualne izmjene LRS koje odobrava Skupština.

Vrednovanje (evaluacija) odnosi se na:

- efikasnost korištenja proračuna
- doprinos prioritetima i fokus područjima PRR
- doprinos projekata krajnjih korisnika i projekata suradnje svim pokazateljima i ciljevima LRS

Vrednovanje provodi Skupština na temelju izvješća stručne službe, te vanjski suradnik (evaluator). Vrednovanje se temelji na ocjeni ostvarenja ciljeva i rezultata, doprinosa ZPP-u i drugih učinaka LRS kroz usporedbu planiranih i ostvarenih pokazatelja. Vanjska evaluacija, pored toga, uključuje kvalitativnu i kvantitativnu analizu postignuća, definira prepreke i iznosi preporuke za naredno programsko razdoblje.

Tablica 32: Plan pokazatelja – pokazatelji rezultata ZPP

Naziv pokazatelja rezultata ZPP (RI)	Naziv mjerne jedinice	Mjerna jedinica	Intervencija LRS (naziv i/ili kod)	Ciljna vrijednost po godinama							
				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Ukupna vrijednost
R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)								2	2
R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva	Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	Broj poduzeća					1	7	7	1	16
R.40 Pametna tranzicija ruralnog gospodarstva	Broj strategija pametnih sela za koje je dodijeljena potpora	Broj projekata								1	1
R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe:	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi							500	3000	3500

7. FINANCIJSKI I AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS

7.1. Financijski plan provedbe LRS

Ukupni odobreni iznos rasporedit će se na sljedeće udjele:

Intervencija INT.1: 37,36%

Intervencija INT.2: 29,92%

Intervencija INT.3: 2,72%

Tekući troškovi i animacija: 25%

Projekti suradnje LAG-a: 5%

Planirani iznos za Intervenciju 1 (INT.1.) iznosi 37,36% za odobrene natječeaje u okviru INT.1.

Planirani iznos za Intervenciju 2 (INT.2.) iznosi 29,92% za odobrene natječeaje u okviru INT.2.

Planirani iznos za Intervenciju 3 (INT.3.) iznosi 2,72% za odobrene natječeaje u okviru INT.3

Projekti suradnje: 2 projekta suradnje.

1. Projekt suradnje Doprinos povećanju dodane vrijednosti u poljoprivredi planiran u iznosu od 2% od ukupno planiranog iznosa za provedbu LRS
2. Projekt suradnje Doprinos razvoju ruralnog turizma planiran u iznosu od 3% od ukupno planiranog iznosa za provedbu LRS

Tablica 33: Financijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Raspored sredstava po godinama (%)							Ukupno za cijelo programsko razdoblje po intervenciji	Od toga za projekte koji doprinose provedbi koncepta Pametnih sela
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.		
INT.1. Poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam	N/A	N/A	0,00	22,42 %	0,00 %	0,00 %	14,94 %	37,36%	0%
INT.2.Poticanje ulaganja u očuvanje i održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz informativne i edukativne aktivnosti te unaprjeđenje infrastrukture za informativnu i edukativnu namjenu	N/A	N/A	0,00	0,00	0,00 %	22,44 %	7,48 %	29,92%	4,49%
INT.3. Poticanje ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu	N/A	N/A	0,00	0,00	2,72 %	0,00	0,00	2,72%	0%
Tekući troškovi i animacija		4,16 %	4,16 %	4,16 %	4,16 %	4,16 %	4,2%	25%	n/p
Priprema i provedba projekata suradnje				2%		3%		5%	n/p
UKUPNO	0	4,16 %	4,16 %	28,58 %	6,88 %	29,6 %	26,62 %	100%	4,49%

7.2. Akcijski plan provedbe LRS

Akcijski plan prikazuje gantogram planiranog tijeka implementacije intervencija za postizanje očekivanih rezultata strateških ciljeva Lokalne razvojne strategije, u programskom razdoblju 2023-2027, odnosno objavljivanja LAG Natječaja za provedbu LRS.

Za intervenciju INT.1. Poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam LAG planira objavu 2 LAG Natječaja za podnošenje Zahtjeva za potporu za INT.1.

U 2025. godini LAG planira objavu prvog LAG Natječaja za INT.1. za poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz ruralni turizam, te u 2027. godini objavu drugog LAG Natječaja za INT.1. za poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda. LAG u 2026. godini planira objavu 1. LAG natječaja za intervenciju INT.3. Poticanje ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu. Za INT.3 je planiran raspis 1 LAG natječaja za podnošenje Zahtjeva za potporu u programskom razdoblju.

LAG u 2026. godini planira objavu LAG Natječaja za intervenciju INT.2. Poticanje ulaganja u očuvanje i održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz informativne, edukativne i turističke aktivnosti te unaprjeđenje povezane infrastrukture. Za INT.2 je planiran raspis 1 LAG Natječaja za podnošenje Zahtjeva za potporu u programskom razdoblju.

Akcijskim planom provedbe LRS LAG planira ukupnu objavu 4 LAG Natječaja za podnošenje Zahtjeva za potporu za tri tipa intervencija.

Tablica 34: Akcijski plan provedbe LRS

Intervencija LRS	Broj LAG natječaja							Ukupno
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	
INT.1. Poticanje ulaganja u ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi kroz doradu, preradu, skladištenje i promociju poljoprivrednih proizvoda te ruralni turizam	0	0	1	0	1	0	0	2
INT.2. Poticanje ulaganja u održivo korištenje kulturnih i prirodnih resursa kroz informativne i edukativne aktivnosti te unaprjeđenje infrastrukture za informativnu i edukativnu namjenu	0	0	0	1	0	0	0	1
INT.3. Poticanje ulaganja u nove usluge na LAG području i povezanu infrastrukturu	0	0	0	1	0	0	0	1
UKUPNO	0	0	1	2	1	0	0	4

8. PRILOZI

8.1. Popis naselja

Popis naselja jedinica lokalne samouprave u sastavu LAG-a "Strossmayer"

Redni broj	Ime Jedinice lokalne samouprave	Ime naselja	Broj stanovnika
	LOKALNA AKCIJSKA GRUPA "STROSSMAYER"		36.577
1.	ĐAKOVO	Budrovci	1107
		Đakovo	16875
		Đurđanci	370
		Ivanovci	503
		Đakovački	
		Kuševac	897
		Novi Perkovci	180
		Piškorevci	1434
		Selci	1412
		Đakovački	
		Široko Polje	799
2.	DRENJE	Borovik	1
		Bračevci	149
		Bučje	62
		Gorjansko	
		Drenje	462
		Kućanci	104
		Đakovački	
		Mandićevac	236
		Paljevina	139
		Podgorje	48
		Bračevačko	
		Potnjani	396
		Preslatinci	136
		Pridvorje	161
		Slatinik	232
		Drenjski	
3.	LEVANJSKA VAROŠ	Borojevc	0
		Breznica	175
		Đakovačka	
		Čenkovo	1
		Levanjska Varoš	216
		Majar	98
		Milinac	25
		Musić	54
		Ovčara	18
		Paučje	40

		Ratkov Dol	19
		Slobodna Vlast	121
4.	SATNICA ĐAKOVAČKA	Gašinci	552
		Satnica Đakovačka	1223
5.	SEMELJCI	Kešinci	648
		Koritna	767
		Mrzović	504
		Semeljci	1025
		Vrbica	614
6.	STRIZIVOJNA	Merolino Sikirevačko	0
		Strizivojna	2027
7.	TRNAVA	Dragotin	191
		Hrkanovci Đakovački	90
		Kondrić	178
		Lapovci	202
		Svetoblažje	66
		Trnava	524
8.	VIŠKOVCI	Forkuševci	355
		Viškovci	920
		Vučevci	221

Izvor: DZS, 2011.